

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 27 årgang 79

www.universitas.no

Torsdag 27. november 2025

Hele Norges etikettekspert til studenter:

SLIK SKAL DU **IKKE**
OPPFØRE DEG

Kultur s. 18–19

Flere vil ha åpent forhold:

Nyhet s. 14–15

Antall studenter stuper:

HAR FALT MED 60 PROSENT
PÅ FEM ÅR

Nyhet s. 6–7

STUDENT
OM DAGEN,
POPSTJERNE
OM NATTEN

– Jeg skulle gjerne hatt to liv

Nyhet s. 12–13

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør:	Idun Kjøl Wiig
idun.wiig@gmail.com	974 17 414
Nyhetsredaktør:	Ada Louise Andreassen
adalouisea@gmail.com	948 09 383
Fotosjef:	Adrian Heggem Misfjord
Desksjef:	Ida Fjeld
Nettredaktør:	Oscar Alexander Undahl

Uttegner:	Lia Skomaker Askew
Uttegner:	Nora Hognes Berg
Uttegner:	Sondre Kløvfjell
Uttegner:	Emilie Sveinsson
Deskjournalist:	Freyja Eikrem Ims
Korrektursjef:	Selma Flood

Daglig leder:	Maryam Amini
Besøksadresse:	Moltke Moes vei 33
Post:	Boks 3 Blindern, 0313 Oslo
Epost:	universitas@universitas.no
Nettside:	www.universitas.no

I nyhetsartikkelen «Sa opp etter Kristiania-oppkjøp: – Bekymringene våre ble ikke tatt på alvor» i Universitas 20. november 2025, stod det at kommunikasjonssjef ved Kristiania, Guro Aardal Hagen, uttalte følgende: «Det finnes mange gode linjer der det skjer mye fint. Men det er en ren businessmodell: Man har konkurrenter man kjøper opp, utnytter, svelger eller kvitter seg med og til slutt står man igjen uten dem». Det var tidligere ansatt ved Kristiania, Mikkel Moxness, som sa dette.

I oversikten over skolens oppkjøp stod det at Kristiania kjøpte opp Westerdals i 2017. Her skulle det stå Westerdals Oslo ACT.

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studensamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plukens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

Leder

Regjeringens *commitment issues*

Idun Kjøl Wiig,
Ansvarlig redaktør

Klimatoppmøtet i Brasil ble avsluttet i forrige uke, og delegatene har nok en gang kommet tomhendte hjem. Optimismen som dominerte i Paris for ti år siden, er for lengst død og begravet. Nå virker toppmøtene mer og mer som en absurd missekonkurranse med framtiden vår som innsats, hvor verdenslederne kjemper om å ta seg best ut, samtidig som de bidrar med minst mulig. Nok en gang har også de norske politikerne vist at det ikke er vårt ansvar å ta ansvar: Klimaengasjementet holder kun så lenge det ikke går utover våre egne interesser.

Under toppmøtet ble det stilt et ultimatum om at dersom sluttresultatet ikke inneholdt et veikart for omstilling bort fra fossil energi, vil ikke landene godta avtalen. Land vi liker å sammenlikne oss med, gikk alle med på kravet. Men

Norge glimrer med vårt fravær: Vi stilte oss heller sammen med Russland, Qatar og Saudi-Arabia. Ifølge klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen (Ap) støttet ikke Norge ultimatumet på grunn av frykt for å støte andre land fra seg med en for ambisiøs avtale. Det er nesten så klimami-

Bjelland Eriksen bør tørre å være ærlig: Her er det penga som er viktigst

nisteren minner om en 23-åring på Hinge, med så ekstreme *commitment issues* han blottlegger her. Det det egentlig handler om, er jo at vi fremdeles er fullstendig avhengige av oljeinntektene våre. I regjeringens forslag til statsbudsjettet for 2026 kommer hver fjerde krone fra Oljefondet. Da blir det bare feigt å late som noe annet. Bjelland Eriksen bør tørre å

være ærlig: Her er det penga som er viktigst.

I ukas avis kan du lese om Changemakers Aurora Wibe Limkjær og Natur og Ungdoms Selma Abigail Fonneløp som begge deltok på toppmøtet i Brasil. De er ikke særlig imponerte over Norges innsats. Wibe Limkjær mener Norge forspiller sin sjanse til å være en veiviser mot en grønnere framtid. «Norge ønsker å være en brobygger. Men realiteten er at Norge ikke er særlig respektert på COP, eller i FN-systemet, fordi vi er så små», sier hun.

Det er pinlig å tenke på hvordan vi fremstår utenfra, når vi snakker om grønn omstilling det ene øyeblikket, mens vi håver inn oljeflekkede sedler det neste. Da kan vi med sikkerhet nå endre det klassiske ordtaket fra gode, gamle Gro Harlem Brundtland: I 2025 er det typisk norsk å være pysete.

Arkivaren

O'eksamen med sin vrede

Første snøfnugg har falt, hosten har bosatt seg i lungedypet og semesterets sluttspurt er plutselig her. Det er eksamenstid – det vil si det er tid for å sitte lutrygget timer ut og timer inn på lesesalen til øya blingser og hjernen verker.

I 1999 brukte UiO lesesaler til «å avvike eksamen», og tvang derfor skippertaksstudentene ut i kulda for å pugge. «Nå gir jeg opp. Jeg setter meg ned på Frederikkeplassen for å få lest litt om Albert Camus», meddelte en fortvilet student. Men vinterkulda tok knekken på studiegleden, og kun noen sider senere måtte franskstudenten krype hjem.

Elleve år senere var plass på lesesalen fortsatt et problem: «Allerede klokka 07.45 begynner det å samle seg studenter utenfor de stengte dørene til Universitetsbiblioteket». Selv om Blindern har flere forskjellige lesesaler, var det mange om beinet overalt: «De omtrent 6000 studentene ved Det humanistiske fakultetet (HF) må dele på 320 plasser i biblioteket Sophus Bugge. Det tilsvarer 18,7 studenter per arbeidsplass».

Så til dere syvsovere som ikke er på campus før ettermiddagen... Lykke til med eksamenslesing ute i kulda!

Historiske skråblikk av
Freyja «Feinschmecker» Ims

Universitas, 24.11.2010

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Likestilling med skylapper

I en verden der kvinner blir fratatt grunnleggende rettigheter, fremstår den norske diskursen som virkelighetsfjern.

Eurofeminisme

Karla Beitoaugen,
journalist hos Universitas

For litt siden kom jeg over en Youtube-video fra BBC som følger to afghanske søstre. En av de to kvinnene forteller at «man ikke engang kan puste eller snakke, i hvert fall ikke synge», idet hun setter seg ned på bakken, foran en mikrofon. Man kan ikke se ansiktet hennes: Hun er kledd i en lyseblå burka, plagget kvinner i Afghanistan er påkrevd å bruke etter at Taliban tok tilbake makten i landet i 2021.

Siden maktovertakelsen har søstrene lagt ut videoer av seg selv der de synger, og sangene gir frynsninger. De klarer å formidle smerten som må følge med det å leve i dyp undertrykkelse.

Bare ved å publisere slike videoer risikerer søstrene og andre kvinner i landet livet sitt. Siden overtakelsen har Taliban stadig innført nye påbud for kvinner – eller rettere sagt: tatt fra dem deres rettigheter, deriblant retten til utdanning. I 2024 ble grepet strammet ytterligere, da nye innføringer forbød kvinner å synge eller

snakke i offentligheten. Forholdene i Afghanistan svarer nå til et kjønnsapartheid, ifølge FN.

I flere områder i verden går likestillingen i revers, og ifølge FN rapporterte ett av fire land i 2024 tilbakeslag i kvinners rettigheter. I Polen er det nå nærmest totalforbud mot abort, og i USA er den konstitusjonelle retten til abort blitt fjernet.

I Iran ble det innført en ny hijab-lov i 2024 som krever at kvinner dekker seg til, og dersom en kvinne skulle motsette seg forbudet, risikerer hun dødsstraff. I Sudan og Etiopia brukes seksuell vold mot kvinner som et systematisk våpen i krig. Denne lista er langt fra uttømmende, og viser kun et fåtall av mange eksempler på land der kvinner mister grunnleggende rettigheter.

Min erfaring er at disse realitetene for-

svinner i den norske diskursen. Ta for eksempel Afghanistan: Rundt uttrekningen av norske styrker i 2021 ble Afghanistan hyppig nevnt i de redaktørstyrte mediene. I etterkant har oppmerksomheten avtatt, og det virker som kvinnes situasjon har blitt en normalitet som har mistet nyhetsverdi. Når tradisjonelle medier ikke skriver om kvinners forsvinnende rettigheter, blir man avhengig av å ha de «riktige» algoritmene på Instagram for å få slikt innhold i monitor, og da sier det seg selv at informasjonen ikke når ut til de som trenger å opplyses.

Et eksempel jeg mener illustrerer Norges manglende blikk på global undertrykkelse,

som representativ for en imaginær dystopi, men situasjonen er faktisk en realitet for millioner av kvinner verden over.

Reaksjonene etter utsagnet burde ledet over i et sinne, og en anerkjennelse av at dette allerede skjer i mange land. Det er forståelig at man reagerer sterkere på det som skjer i vårt eget samfunn, men den norske debatten fremstår likevel som virkelighetsfjern. Og misforstå meg rett, samtalene rundt likestilling i norsk kontekst er viktige, men poenget er at diskusjonen ikke kan stoppe med det som kun angår kvinner i Norge.

De afghanske søstrenes sang blir et uttrykk for både menneskelighet og motstand, under et regime som forsøker å kneble dem. Jeg sitter igjen med en dyp respekt for kvinnes styrke, og en tanke om at det like gjerne kunne vært oss som sto i en slik situasjon. Det faktum at vi er født i Norge, og de i Afghanistan, er ikke annet enn hell og uhell.

I Norge står ytringsfriheten grunnfast, og med privilegier følger ansvar. Stillhet er det

første steget mot aksept, og derfor må vi med muligheter bruke stemmen vår for å hindre en undertrykkelse som normaliseres. Samtidig har mediene et ansvar for å skrive om undertrykkende forhold verden over, og vi som enkeltmennesker har et ansvar for å snakke om det.

Hovlands utsagn er allerede en tvungen realitet for kvinner verden over

er reaksjonene i etterkant av KrFU-leder Ingrid Olina Hovlands uttalelse om at kvinner bør bære frem barn selv om graviditeten er et resultat av voldtekt. Jeg fikk ikke opp annet enn sinte reaksjoner på utsagnet, og elefanten i rommet ble aldri nevnt: Hovlands utsagn er allerede en tvungen realitet for kvinner verden over. Uttalelsen fremstår

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

NYHET

Identiske jobbsøkere

Tidligere i år implementerte Finn.no et KI-verktøy som skriver jobbsøknaden for deg. Ferske tall viser at siden februar har KI-verktøyet til Finn.no skrevet over 45.000 jobbsøknader, ifølge Kode24.

– Vi ser at vi ikke kan hindre folk i å bruke KI-verktøy. De eksisterer og blir brukt, enten vi vil eller ei, så derfor har vi valgt å implementere funksjonen, sier leder i Finn.no Jobb, Christopher Ringvold til avisa.

Ringvold har sikkert et poeng, men rekrutteringspro-

sessen blir kanskje hakket mer utfordrende når man ikke kan skille søknadene fra hverandre. Avdelingsleder i Nav Monica Hurley forteller til Kode24 at de i høst har motatt over 140 nesten identiske jobbsøknader.

– Det tar jo vekk personlighet og sjel. Det hjelper ikke, og øker ikke sannsynligheten for å få jobb, mener Hurley.

Målet er vel å skille seg ut. Oss imellom får vi krysse fingrene for at trenden fortsetter.

ALA

COP30:

– En dårlig bursdagsfest f

Årets klimatoppmøte ble denne helgen avsluttet etter to ukers forhandlinger i Belém i Brasil. Selma Abigail Fonnelop (21) fra Natur og Ungdom mener Norges dobbeltmoral blir lagt merke til.

COP30

Tekst Sigurd Øye Linnestad
Foto Shilan Sari

– Det kan kanskje høres ut som en selvfølge at man diskuterer olje og gass på et klimatoppmøte, sier Bård Lahn, førsteamanuensis ved Universitetet i Oslo (UiO) og forsker på norsk og internasjonal klimapolitikk.

– Det er faktisk relativt nytt at man i disse forhandlingene snakker så direkte om å fase ut fossil energi. Historisk har man prøvd å ufarliggjøre klimapolitikken ved generelt å diskutere utslippsgrenser og omstilling, uten å nevne direkte det vi må bevege oss bort fra, påpeker han.

Belém Action Mechanism

Klimatoppmøtet COP30 ble avholdt i Belém fra 10. til 21. november. I den brasilianske byen ble det forhandlet om hvorvidt sluttvedtaket eksplisitt skulle nevne en utfasing av fossile brenslers. Diskusjonene kom som en overraskelse for flere:

– Det var ikke forutsett. Ingen visste at vi kom til å snakke så mye om utfasing av olje og gass, sier Aurora Wibe Limkjær (23), første nestleder i Changemaker. Wibe Limkjær var til stede under for-

til Belém Action Mechanism (BAM). Mekanismen handler om at den grønne omstillingen må ta hensyn til eventuelle negative konsekvenser for arbeidere, urbefolkning og andre utsatte grupper.

En seier uten innhold

– Den rettfærdige omstillingsmekanismen var en seier for sivilsamfunnet. Men vi fikk jo ikke språk om omstilling. Så nå har vi rettfærdig omstilling, uten omstillingen.

Wibe Limkjær viser til slutterklæringen til COP30, hvor en formulering om omstilling ikke konkret nevner utfasing av fossilt brensel. Forslaget om en referanse til fossilt brensel ble stemt ned etter politisk strid.

– De arabiske landene sa at hvis dette blir med i formuleringen i den avsluttende pakken, så trekker vi oss. Det kommer vi ikke til å være med på, sa de. Så vi var egentlig ganske lenge redde for at vi ikke skulle få noen ting på bordet på årets COP, legger hun til.

Andre land, som India og Russland, var også kritiske til å ta med formuleringen om fossilt brensel. På den andre siden sto en mer ambisiøs koalisjon, bestående av blant annet Colombia og flere EU-land. Disse landene stilte på sin side et ultimatum om at for-

Du får ikke vedtatt en løsning på klimaproblemet på et internasjonalt møte

Bård Lahn, førsteamanuensis ved UiO

handlingene i Belém. Som representant for sivilsamfunnet jobbet hun opp mot norske myndigheter og deltok i demonstrasjoner sammen med andre ikke-statlige organisasjoner.

– Målet til sivilsamfunnet i år var en rettfærdig omstillingsmekanisme. Og det fikk vi.

Med rettfærdig omstillingsmekanisme refererer Wibe Limkjær

handlingenes sluttvedtak måtte være mer ambisiøs.

– Norge var i starten ganske kritiske til det ambisiøse forslaget. Det var ikke klart at Norge kom til å akseptere det, sier blindernstudenten Selma Abigail Fonnelop (21), som representerte Natur og Ungdom under klimatoppmøtet. Universitas snakker med henne på telefon fra Brasil.

STRID: Aurora Wibe Limkjær (23) forteller om steile fronter under forhandlingene.

Den norske dobbeltmoralen

Norge stilte seg ikke bak ultimatumet til den ambisiøse koalisjonen. Ifølge Fonnelop går ikke Norges posisjonering i klimaforhandlingene ubemerket hen:

– Norge har midlene og posisjonen til å være ledende i en

fossil utfasing, men legger likevel vekt på ansvaret til landene som forbruker norsk olje og gass. Den norske dobbeltmoralen poengteres ganske tydelig, særlig fra det internasjonale sivilsamfunnet.

Førsteamanuensis Lahn påpeker at denne tanken om at tilbud

og etterspørsel er to helt separate ting, står sterkt i Norge.

– Norges klimapolitikk handler bare om å kutte etterspørselen etter fossil energi. Vi skal ikke bry oss om tilbudet, altså vår oljeproduksjon, i det hele tatt. Det er grunnlaget for hele den norske

Kald eksamensperiode

Eksamen merkes på kroppen. Det gjør også kulden. Hvert fall for IMK-studentene ved Universitetet i Oslo (UiO). Mandag fikk studentene ved Institutt for medier og kommunikasjon (IMK) beskjed om at eiendomsavdelingen har oppdaget en feil på varmepumpen, noe som har gjort at det har vært «veldig kaldt» i både undervisningsrommene og

fellesarealene.

Hvor lenge feilen har vært der, er uvisst. Det vi vet, er at gradestokken har de siste ukene pekt langt under null. Vi får håpe at IMK-studentene fortsatt har noen eksamener igjen, så de rekker å forberede seg i en forsvarlig romtemperatur.

ALA

Byen slik vi kjenner den

Tre hele uker fikk osloborgerne på å nyte at banen endelig kjører igjen mellom Majorstuen og Borgen, og at kollektivtrafikken igjen gikk på skinner. Tre uker med relativt harmonisk stemning, før det igjen var duket for trafikkaos i hovedstaden.

Mandag morgen kunne man nyte synet av forvirrede studenter som løp rundt i ring på Bislett. På trikkesporet stod en gravemas-

kin, men på et eller annet tidspunkt skulle en buss komme og kjøre dem til Blindern campus og Forskningsparken.

Når? Usikkert. De faktiske tidspunktene stemmer ikke overens med Ruter-appen sine. Det gjør for så vidt ikke reiseruta heller.

Heldigvis skal arbeidet bare vare frem til 15. desember, altså ut eksamensperioden.

ALA

For Parisavtalens tiårsdag

klimapolitikken.

Lahn forklarer at norsk klimapolitikk lenge har bygget på en forestilling om at det går an å drive klimapolitikk uten å kutte i oljeproduksjonen. En nedtrapning av produksjon skal ikke vedtas politisk, men naturlig følge etterspørselen etter olje.

Manglende rolleforståelse

Fonneløp mener den norske delegasjonen er redd for å støte fra seg større oljeproduserende nasjoner dersom Norge aksepterer mer ambisiøse initiativer. Wibe Limkjær stiller seg kritisk til den norske rolleforståelsen:

Ingen visste at vi kom til å snakke så mye om utfasing av olje og gass

Aurora Wibe Limkjær (23), første nestleder i Changemaker

– Norge ønsker å være en brobygger. Men realiteten er at Norge ikke er særlig respektert på COP, eller i FN-systemet, fordi vi er så små.

Derfor mener både Wibe Limkjær og Fonneløp at Norge burde vært mer aktiv i støtten til det ambisiøse forslaget. Selv om Norge er et lite land, har vi i kraft av å være et viktig produksjonsland likevel en del makt når det gjelder utfasing, sier Fonneløp.

– Det har en signalverdi om Norge blir med på de ambisiøse initiativene. Det styrker tilliten til Parisavtalen og utfasingen. Det er mange land som blir veldig lite interessert i å fase ut fossil energi når ikke engang Norge som et rikt land gjør det.

Ti år siden Paris

Parisavtalen, vedtatt på COP21 i 2015, forplikter medlemslandene til å sende inn nye og mer ambisiøse utslippsmål hvert femte år. I Belém skulle det igjen meldes inn nye mål. Wibe Limkjær fra Changemaker er ikke spesielt imponert over landenes nye mål.

– COP30 ble en dårlig bursdagsfest for Parisavtalens tiårsdag.

HÅP?: COP30s sluttvedtak var tannløst, men kan gi enkelte grunner til håp, mener Bård Lahn.

Når det mangler en presisering om å fase ut fossile brenslers i sluttvedtaket, kan det virke som om det ble en bursdagsfest med bare myke pakker. For Lahn har COP30 vist at klima står svakere på den politiske prioriteringslista

enn det gjorde da Parisavtalen ble vedtatt.

– Er det grunn til håp videre?
– Jeg tror ikke man skal bruke disse årlige klimatoppmøtene som barometer på om det er grunn til håp eller ikke. Parisavta-

len er absolutt ikke et perfekt system, fortsetter Lahn og legger til:

– Du får ikke vedtatt en løsning på klimaproblemet på et internasjonalt møte. Det er faktisk summen av innsatsen til hvert enkelt land som vil avgjøre det.

Parisavtalen kan ikke garantere at klimamålene nås, men den setter en målestokk for hva som er forventet av medlemslandene. Selv om COP30s sluttvedtak ble nokså tannløst, tror Lahn at konflikten rundt formuleringen om fossile brenslers kan gi grunn til et lite håp.

– Konfliktlinja som ble trukket fram gjør at man nå forventer noe annet av land som skal vise klimalederskap. Nå kan man ikke lenger slippe unna med det som Norge har gjort, og si at vi setter oss ambisiøse klimamål, mens vi fortsetter å produsere olje og gass.

Enormt momentum

På tross av det skuffende sluttutfallet, skimter klimatoppmøtets deltakere Fonneløp og Wibe Limkjær begge ett lyspunkt: et enormt momentum.

– Det globale momentumet og initiativet for utfasing vi så på COP i år lover godt, mener Fonneløp.

– Hvis ikke Norge følger denne bølgen, så kommer vi til å sitte i samme båt som Saudi-Arabia og Qatar. Det er jo en båt vi ikke har lyst til å sitte i, sier Wibe Limkjær.

Det globale initiativet for en utfasingsplan gjør det vanskeligere for norske politikere å hevde at det er urealistisk å sette en slutt-dato for olje- og gassproduksjon, mener Lahn. Danmark har for eksempel allerede satt en slutt-dato for olje, og Tyskland har gjort det samme med kull.

Den sterke politiske viljen til utfasing av fossil energi som EU-land uttrykte i Belém, vil også få andre konsekvenser for Norge.

– EU-landene er det viktigste markedet for norsk olje og gass. Når de får en veldig tydelig politikk for å komme til netto nullutslipp, blir det mindre behov for norsk olje og gass. Det gjør fram-tida mer usikker for den norske fossilnæringen, sier Lahn.

Fonneløp og Wibe Limkjær understreker hvordan dette vil ramme norsk økonomi og arbeidsplasser.

– Erkjennelsen av denne risikoen er det svært viktig å ta med tilbake til Norge, avslutter Fonneløp.

STOR MANGEL PÅ REALFAGSLEKTORER:

– Det er jo ikke b

De siste årene har antallet som studerer til lektor i realfag stupt. Utviklingen påvirker både studiehverdagen og framtidsutsiktene til lektorstudentene ved Universitetet i Oslo (UiO).

Realfag

Tekst Freia Catana Aasdalen
Foto Shilan Sari

– Hæ, er dette alle?

Det var Oda Førsvoll (20) sin første tanke da hun møtte medstudentene i fadderuka. Da var de 15 studenter. Et halvt år inn i studiet er det sju igjen på kullet. I Lektorkroken på Vilhelm Bjerknes' hus på Blindern møter Universitas studenter som skal bli realfagslektorer. De har valgt et studie som stadig færre begynner på.

I 2025 var det planlagte nasjonale målet at 248 studenter skulle begynne på lektorstudiet i realfag. Kun 91 møtte opp.

Lite kull

Ragne Russnes (19) er førsteårsstudent på lektorutdanningen i realfag ved Universitetet i Oslo (UiO). Hun ble overrasket over at det kun er ti studieplasser på fordypningen i biologi og matematikk. Ti plasser skulle vise seg å være i overkant mange. Da hun begynte i august var det kun én annen student med samme fordypning som Russnes.

– Det er kjøpt at vi er såpass få, synes Russnes.

Medstudenten Førsvoll stemmer i. Også hun er førsteårsstudent på lektorprogrammet, men med fordypning i fysikk og matematikk. Førsvoll er glad for at hun først tok et årsstudium i Oslo, og påpeker at det nok ville vært «litt stusselig» dersom man begynte på studiet uten å ha et nettverk i Oslo fra før.

Påvirker studietilbudet

Én side av saken er at færre vil bli realfagslektorer, en annen er hvordan dette påvirker studietilbudet til de som velger å ta utdanningen.

– Jeg har ofte fått høre fra seminarlæreren min at «nå er ikke jeg realfagslærer, så jeg kan ikke hjelpe dere», forteller Peder Bjørnevik (23) om sin tid på lektorprogrammet. Han bestemte seg for å ta en bachelor i matematikk i stedet for å fullføre lektorprogrammet.

Flere av studentene i Lektorkroken mener at undervisningen kunne vært mer spisset inn mot realfag. De forteller at mange av de pedagogiske emnene hovedsakelig er rettet mot norsk, historie og samfunnsfag.

Lektorutdanning i realfag

+ I 2019 var antallet frammøtte studenter til lektor i realfag 307 ved studiestart i Norge. Fra 2019 til 2024 var det en nedgang på 60 prosent til 119 studenter

+ I 2025 var det planlagt at 248 studenter skulle begynne på lektorutdannelsen i realfag. Kun 91 møtte opp

+ På UiO har antallet frammøtte studenter som lektor i realfag sunket fra 76 i 2018 til 20 i 2024

Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning per 1. november 2025

– Av 300 studiepoeng er «Naturfag i praksis» det eneste emnet som er direkte koblet til det vi faktisk gjør som lærere. Det er det faget jeg har hatt mest nytte av i praksis, forteller Rausand.

– Emnet handler om hvordan du skal lære, bruke læreplanen og hvilke forsøk som passer inn i undervisningen, legger Rausand til, og forteller at det er slike emner som lektorstudentene har mest behov for.

Av de rundt 90 dagene Anna Karina Eiane Guldahl (24) har vært i praksis i løpet av lektorutdanningen, har hun ikke vært i et kjemiklasserom en eneste gang. Kjemi er hovedfaget hennes.

– Institutt for lærerutdanning og skoleforskning håndterer alle realfagene bare som naturfag. Det er ganske frustrerende, sier Guldahl, som kun har fått tilbud om praksis i matte og naturfag.

Studentene tror at læreryrket

Viktig kunnskap kan gå tapt

Mali Hegerberg Børset (24), lektorstudent ved UiO

dårlige rykte er grunnen til lave søkertall og frafall. I tillegg beskriver de studiet som teoritungt og krevende.

– Mange studenter faller fra etter det første praksisemnet i tredje semester, forteller femteårsstudent Sindre Haukland (23). Samtidig som noen studenter

LITE KULL: Oda Førsvoll (20) og Ragne Russnes (19) er to av syv studenter på førsteåret av lektorprogrammet i realfag ved UiO.

opplever praksisen som utfordrende, påpeker Sunniva Rausand (25) at studiet gjerne kunne vært mer praksisnært.

– En ond sirkel

– Prognosen er en ekstrem mangel på realfagslærere, forteller

Rausand.

Studentene i Lektorkroken ser med bekymring på tendensen til at stadig færre vil utdanne seg til å bli realfagslærere. De frykter at trenden kan resultere i mangelfull realfagsundervisning for elever på ungdomsskole og vi-

deregående. Dersom folk uten realfagskompetanse skal undervise i realfag, kan det også bli utfordrende for realfagslektorene å samarbeide med dem.

– Det er jo ikke bra for framtida, sier Rausand.

Hun har søsken på ungdoms-

bra for framtida

BEKYMRET: Lektorstudent Mali Hegerberg Børset (24) er bekymret for ringvirkningene av at færre vil bli realfagslærere.

skolen og forteller om elever som ikke kan det de skal kunne når eksamen kommer.

– Dessuten kan det lett bli en ond sirkel, der enda færre vil ha lyst til å gå i en realfaglig retning i framtida dersom de ikke får god undervisning i det på ungdoms-

skole og videregående.

Mister viktig kunnskap

Mali Hegerberg Børset (24) er student på UiOs lektorprogram med fordypning i norsk og samfunnsfag. Selv om Børset ikke selv skal bli realfagslærer, er hun

bekymret for ringvirkningene som vil følge med at vi utdanner færre realfagslektorer.

– For meg som er interessert i norskfaget og opptatt av språk, gir det mening å bli lærer, forteller Børset.

Hun påpeker at om man først

GOD Plass I LEKTORKROKEN: Ragne Russnes forteller at det er et godt, om enn lite, studiemiljø.

skal ta en femårig utdanning med tunge realfag, gjør dagens lærerrolle at mange kanskje heller velger å gjøre noe annet, som å bli ingeniør.

– Det er skikkelig trist at vi mister gode pedagoger som brenner for faget, synes Børset.

Samtidig som hun selv ser fram til å bli lærer, forstår hun godt at andre velger det bort. I media kan vi lese om urolige elever, vanskelige foreldre og et stort press på læreren. Børset mener imidlertid at det ikke er nok fokus på byråkratiseringen og politiseringen av skolen. Hun skulle gjerne sett en større tillit til lærere og utdanningsinstitusjoner.

budet reduseres, sier lektorstudenten.

Vil hjelpe unge opp og fram

Til tross for å være et lite kull, trives Russnes og Førsvoll godt et halvt år inn i lektorstudiene. Studentene liker fagene, og påpeker at de har det fint på tvers av kullene.

– Semesteret så langt har vært så bra som det kan bli, så det er et hyggelig miljø selv om vi er få, forteller Russnes.

Hun skryter av at universitetet har lagt opp studiet på en god måte.

– Har dere selv vært i tvil om dette var utdanningen dere ville gå?

Jeg har ofte fått høre fra seminarlederen at «nå er ikke jeg realfagslærer, så jeg kan ikke hjelpe dere»

Peder Bjørnevik (23), tidligere student ved UiOs lektorprogram med realfagsfordypning

– Som lærer er arbeidshverdagen din ganske avhengig av hvilken regjering som styrer. Også i media er det ofte politikere som intervjues så snart man diskuterer utfordringer i skolen, reflekterer Børset, som gjerne skulle sett at lærere i større grad fikk «utføre profesjonen sin i fred.»

Børset er fra Sunndal i Møre og Romsdal og har selv erfart viktigheten av at også små steder har gode utdanningstilbud. Hun frykter at færre realfagslærere kan medføre et større skille mellom by og bygd.

– Viktig kunnskap kan gå tapt i mange ledd dersom realfagstil-

– Før? Nei. Oppigjennom? Litt. Nå? Nei, kommer det fra femteårsstudent Haukland.

Gode realfagslærere var avgjørende for at studentene selv fant glede i faget da de gikk på videregående.

– Det å støtte unge i sin utdanning er kanskje noe av det mest givende som finnes, tror jeg, sier Guldahl. Medstudentene nikker. De har et ønske om å hjelpe unge opp og fram, og synes det er morsomt å lære bort realfag.

– Det er så mye bra å si om læreryrket, og vi ser viktigheten av lærerrollen både på personlig og samfunnsplan, avslutter Rausand.

Studenter kan bli dyre ekstravakter

Ifølge Lånekassen hadde nær åtte av ti heltidsstudenter jobb like før pandemien. Nå kan ny rettspraksis fra EU-domstolen gi deltidsansatte studenter et helt nytt regelverk å forholde seg til.

Deltidsjobb

Tekst Erik Daniel Aubert
Foto Shilan Sari

Jobber du overtid, har du etter arbeidsmiljøloven krav på ekstra lønn. Samme lov definerer overtid som tiden du jobber utover lovens grenser for alminnelig arbeidstid. Den som er ansatt i femti prosent stilling, kan da for eksempel jobbe dobbelt så mye som avtalt, før det blir snakk om overtid.

Dette kalles mertid, og gir etter sikker norsk rett ikke krav på lønns tillegg. Men nå kan rettspraksis fra EU-domstolen rokke ved dette. I flere saker har de nemlig konkludert med at en slik praksis utgjør forskjellsbehandling av deltidsansatte, i strid med deltidsdirektivet Norge er forpliktet til å følge.

– Jeg tror det er veldig bra, for jeg tror det er veldig mange arbeidsplasser som utnytter studenter.

Det sier Ella Kvalvaag, som studerer statsvitenskap på Universitetet i Oslo (UiO), om mulighetene for å få overtidstillegg for mertidsarbeid. Hun trekker paralleller til et tidligere arbeidsforhold hvor de ansatte iblant måtte bli på jobb lenger enn avtalt.

– Det er litt utnyttelse at man bare må jobbe en time ekstra fordi man må stenge en sjappe, uten å få kompensasjon.

Heltidsansatt og heltidsstudent
Kvalvaags kullkamerat Julie McGeorge fremhever at uteblitt kompensasjon for mertidsarbeid kan være særlig urettferdig for studenter.

– Studier er jo en fulltidsjobb, egentlig. Så hvis du har en 25 prosents stilling ved siden av, så jobber du egentlig 125 prosent. Da er det misvisende å si at du ikke får overtid fordi du bare jobber 25 prosent.

McGeorge kombinerte tidligere i semesteret det å være heltidsstudent og heltidsansatt. Til tross for at studiene har hatt fullt fokus siden september, merker hun etterdønningene fra perioden med mye jobb.

– Det er helt umulig å faktisk lære ting på samme måte når du

Overtid for deltidsansatte

+ Arbeidsmiljøloven § 10-6 gir arbeidstakere rett til minst 40 prosent lønns tillegg for arbeid utover lovens grenser for alminnelig arbeidstid, eller 100 prosent stilling (overtid).

+ Hvis deltidsansatte jobber mer enn avtalt, men mindre enn lovens grense for overtid, kalles det mertid.

+ Etter norsk rett får deltidsansatte ikke overtidstillegg for mertid.

+ Etter ny rettspraksis fra EU-domstolen kan en slik praksis være ulovlig diskriminering av deltidsansatte.

allerede har jobbet en full arbeidsdag, og så setter du deg ned og begynner å jobbe med skole.

Og det er nok derfor Kvalvaag, og de fleste studenter, velger deltid ved siden av studiene, for å heller ta ekstravakter når de har tid til det. Men om det vil være diskriminerende å ikke utbetale overtidstillegg for slike ekstravakter, risikerer studenter å bli dyr arbeidskraft. Så hva gjelder da?

Usikker rett

Professor ved Det juridiske fakultet på UiO, Marianne Jenum Hotvedt, har forsket på hva EU-dommene har å si for norske overtidsregler. Hun fremhever at vurderingen av hvorvidt den norske regelen er tillatt, er todelt. Det handler for det første om at en felles terskel for overtidsbetaling leder til forskjellsbehandling, noe hun mener EU-domstolens praksis gjør det klart at den gjør.

Hvis du har en 25 prosent stilling ved siden av, så jobber du egentlig 125 prosent

Julie McGeorge,
student i statsvitenskap på UiO

– I mine øyne betyr dette at den norske regelen om overtidsbetaling vil innebære forskjellsbehandling av mange deltidsansatte. Men det er jo ikke dermed sagt at den er forbudt.

For det andre må det vurderes om den kan rettferdiggjøres. Det

Da vil arbeidsplasser være mye strengere med ekstravakter og hvor mye man kan ta på seg

DELTID: Ella Kvalvaag tror mange liker fleksibiliteten i å ha en liten stilling, men muligheten til å jobbe ekstra.

Ella Kvalvaag,
student i statsvitenskap på UiO

betyr at forskjellsbehandlingen vil være lov om den er egnet til og nødvendig for å ivareta et saklig formål. Dette gjør ikke den tradisjonelle begrunnelsen for den norske regelen, ifølge Hotvedt.

– Begrunnelsen har vært at overtidsregelen skal hindre utstrakt overtidsarbeid og kompensere for belastningen, men denne begrunnelsen holder etter min mening ikke lenger.

Hotvedt peker likevel på at det kan være mulig å forsvare terskelen med en annen begrunnelse. Arbeidsgiversiden mener at målet om en heltidskultur kan forsvare dagens regler. Men hun mener at det virker vanskelig uten å gjøre noen tilpasninger i reglene.

Hvilke regler som vil gjelde overtid for deltidsansatte vil være usikkert frem til det er avgjort i rettsak, hvilket professoren mis-

tenker kan ende i EFTA-domstolen som behandler spørsmål knyttet til EØS-retten.

Studenter i kryssilden

Partene i arbeidslivet er helt uenige i saken. En nesten samlet arbeidstakerside argumenterer for at retten til overtidstillegg for mertid nå er gjeldende rett, og en god regel som vil gi flere større stillinger. På motsatt side mener arbeidsgiverne at regelen ikke gjelder, og tvert imot, vil gi mindre heltidsansettelser.

Men hvordan disse reglene vil påvirke studenter, som ofte jobber deltid helt frivillig, er mindre diskutert. Kvalvaag nevner at mange studenter jobber 20 prosent for å ha en fast vakt i uka, og tar ekstravakter når de har tid. Hun tror at det vil slå uheldig ut for disse hvis deltidsansatte skal ha overtidstil-

legg for mertidsarbeid.

– Da vil arbeidsplasser være mye strengere med ekstravakter og hvor mye man kan ta på seg, så jeg tror de kommer til å kutte mange sånne tjueprocentstillinger.

Som konsekvens av dette ser hun for seg at det vil bli færre jobber med lavere stillingsprosent, slik at arbeidsgivere slipper å betale mer.

Frivillig og ufrivillig

Avdelingsnestleder i LOs informasjons- og rådgivningsavdeling Ragnhild Aasen Jacobsen forstår godt studentenes problemstilling, og understreker til Universitas at LO ikke ønsker å fjerne muligheten til å jobbe deltid.

– Det er ikke et mål for LO at alle skal jobbe heltid. Det vi vil til livs er at arbeidsgivere ansetter mange folk i små stillinger, som jobber mye utover stillingsprosen-

Svært mange deltidsansatte vil utsettes for forskjellsbehandling

Marianne Jenum Hotvedt,
professor ved det juridiske fakultet på UiO

HELTID: Julie McGeorge har erfart at å jobbe heltid går utover muligheten til å studere godt.

ten sin fordi behovet er større.

Hun mener at dette er et problem for ulike yrkesgrupper, men særlig utbredt innen pleie-, helse- og omsorgssektoren. LO forventer nå at arbeidsgiversiden anerkjenner retten til kompensasjon for mertidsarbeid som gjeldende rett, så man kan forhandle om tilpassede løsninger for de enkelte bransjene.

Usikker løsning

Professor Hotvedt ser studenter som et godt eksempel på de dilemmaene denne saken reiser.

– Deltid kan være helt frivillig og ønsket eller ufrivillig. Og det kan også være forskjell på om merarbeidet er ønsket. Alt det gjør at det er ganske komplisert.

Samtidig tror hun det hadde vært lurt å tilpasse reglene etter disse utfordringene.

– Jeg tror norske regler hadde stått

seg mye bedre hvis man gjorde visse modifikasjoner som viste at man prøvde å ivareta de hensynene som ligger bak diskrimineringsvernet.

Hun fremhever at å skille mellom mertidsarbeid som er frivillig, og mertidsarbeid som er pålagt, er en foreslått løsning på problemet. I så fall vil arbeidsgiver måtte betale overtidstillegg for å pålegge en ansatt til å bli lenger eller jobbe en dag ekstra, men ikke dersom eksempelvis en student frivillig melder seg til å jobbe noen ekstra dager i jula.

Ennå vet vi ikke hva som vil skje, men departementet har nedsett en partssammensatt arbeidsgruppe som skal se nærmere på disse spørsmålene.

– Og man har jo god tradisjon i Norge for at partene kan finne frem til balanserte løsninger, avslutter Hotvedt.

universitas@universitas.no

MAKTAS YNGSTE

ER MILLENIAL:

– En skandale at jeg er yngst

Etter å ha blitt danket ut som Unge Høyre-leder av Ola Svenneby, er 29 år gamle Amalie Gunnufsen blitt den yngste Høyre-representanten på Stortinget.

Maktas yngste

Tekst Ingemar Stirling Gundersen
Foto Shilan Sari

– Du har studert i Oslo en del år. Hvordan var overgangen fra studentøkonomi til stortingslønn i storbyen?

– Heldigvis har jeg hatt en gradvis oppbygging da jeg jobbet her på Stortinget. Jeg har blitt mye flinkere med penger etter studietiden! Uten den hadde jeg for eksempel ikke lært meg å bake.

– Har du noen Oslo-tips for unge konservative i hovedstaden?

– Å gå i kirken, da, haha. Man kan dra på Jakobmesse, selv om man ikke er kristen. Ellers så er det skitur i Marka. Det er ingenting som er bedre enn det!

– Er du en Los Tacos- eller Roleur-type jente?

– Ingen av delene, tror jeg. Jeg er tross alt bare en sørlandsjente som liker å steke makrell og fiske hummer.

– Du tapte valget som ungdomspartileder mot Ola Svenneby, men du er på Stortinget nå, og ikke han. Den som ler sist ler best?

– Haha, nei! Det er litt kleint å ha stilt mot Ola Svenneby, nå som han er blitt et ikon. Men vi er gode venner, og har noen prosjekter på gang sammen.

– Hvordan skal Høyre bli de kule igjen?

– Vi skal bli kulere ved å være partiet som appellerer til både sykepleierne, og til de som går rundt med Patagonia-vest og jobber i finans.

– Arbeiderpartiet (Ap) har i fire år kranglet seg til et godt valgresultat, mens Høyres idylliske tilstand har gitt et katastrofevalg. Bør Høyre krangle mer?

– Vi må gjøre det bra i valg, og ikke bare i mellomvalg. Vi har surfet litt på Aps nedgang, men nå er vi i gang med å gjøre jobben som trengs.

– Henrik Asheim, Tina Bru og Peter Frølich hadde podkasten Stortingsrestauranten, som fikk alle tre fra å være backbenchere til å bli en del av partitoppen. Har du vurdert å finne deg to unge representanter og repetere suksessen?

– Det kan være det er noen

MILLENIAL: Selv om hun skulle ønske at det var noen yngre enn henne fra Høyre, mener Amalie Gunnufsen at hun er i perfekt alder for Stortinget.

podkastplaner, ja.

– Du har snakket en del om ditt forhold til kristendom. Kan man bli valgt inn fra Vest-Agder som sekulær, lyseblå høyredame?

– Det ville jeg ikke prøvd på, haha. Jeg kan avsløre at det er noe som heter «ord for dagen» her på Stortinget, og der er det mange fra Agder-benken.

Jeg er bare en sørlandsjente som liker å steke makrell og fiske hummer

Amalie Gunnufsen (29),
stortingsrepresentant (H)

– Yngst i en alder av 29 er ikke all verden på dette unge stortinget, har Høyre blitt et Millennial-/Gen X-parti?

– Jeg er jo siste kull i Millennial-generasjonen. Det er en skandale at jeg er yngst i gruppen vår, og det er jo fordi vi har gjort et altfor dårlig valg. Vi pleide å ha folk i tidlig 20-årene på Tinget. Det er muligens en gruppe vi har mistet litt grep om.

– Hvordan føles det å være ti

Universitas blir kjent med de yngste på Stortinget

Amalie Gunnufsen (H)

+ Født i 1996

+ Fra Kristiansand

+ Gruppesekretær i Høyres stortingsgruppe i perioden 2020–2021

+ Valgt inn på Stortinget for Vest-Agder ved valget i 2025

+ Medlem i Arbeids- og sosialkomiteen på Stortinget

år eldre enn den yngste representanten?

– Jeg skulle ønske det var noen som var yngre enn meg i Høyres stortingsgruppe, men for meg er det perfekt å komme inn på tinget i denne alderen. Jeg tror jeg har lært en god del de siste ti årene. Neida, det er veldig kult at Frøya Sjursæther (MDG) kom inn.

– Høyre gikk fra størst til tredje størst i Vest-Agder, men du kom inn som førstekandidat. Er du litt Norges svar på Hillary Clinton: suveren i kandidatvalg, men kommer til kort i faktiske valg?

– Det håper jeg virkelig ikke. Det var en mager trøst å komme inn, men beroligende at det gikk «åt skogen» i alle kretser.

universitas@universitas.no

HOVEDLEIETAKER: Selma Ramberg Holmlund sitt kollektiv får kanskje bo et halvt år uten naboer.

BÅDE LEIETAKERE OG UMLEIERE SLITER: – Helt jævlig

Trenden denne høsten blant utleiere er klar: Det er ikke lenger gunstig å drive utleievirksomhet. På andre siden blir unge studenter kastet ut i et stadig tøffere leiemarked.

Bolig

Tekst Sesina Mahary Kuflu og Bahja Omar Ali
Foto Adrian Heggem Misfjord og Ivo Ek

Utleiere legger ut boliger på boligmarkedet, og eiendomskonserner melder storsalg av leiligheter og bygårder. Det er rett og slett ikke

lenger lønnsomt å drive utleievirksomhet i Oslo. Det pekes på høye leiekostnader, økt renter og skatt.

– Det er absolutt ikke vår feil. Vi har bare blitt litt plassert i et marked som er umulig. På en eller annen måte må det kunne være lettere å enten kjøpe bolig eller å leie bolig, sier Kristiania-student Selma Ramberg Holmlund (22). Hun bor i et kollektiv på Bjølsen forvaltet av eiendomsbyrået Utlei-ermegleren.

Rykter i gangen

Holmlund flyttet inn i mars 2025 og tok over som hovedleietaker. I starten av høsten flyttet det inn

både nye romkamerater og naboer, og etter tilfeldige møter i gangen spør flere av naboene om hennes kollektiv også blir kastet ut.

Holmlund må selv ta kontakt med sin kontaktperson fra Utlei-ermegleren for å få svar på eget leieforhold.

– Jeg ringer vår kontaktperson i utleiefirmaet, fordi alle andre i blokka sier de blir sagt opp. Jeg får da beskjed om at hele A-blokka skal selges. Og jeg er sånn... Hæ?

Bindingstiden viste seg å være redningen, og Holmlund sitt kollektiv kan ikke bli sagt opp før mars 2026, noe de nyinnflyttede ikke hadde i sin kontrakt.

– Det som er helt jævlig, er at i noen av de leilighetene over oss var det noen som akkurat hadde flyttet inn.

Holmlund har vært fornøyd med bosituasjonen sin og påpeker at hun har vært heldig med behjelpelig utleier og billig leie. Derimot tviler hun på at hun finner et like billig og

MINNER: I kollektivet til Holmlund er det pynta med tegninger av alle som har bodd der tidligere.

sentralt kollektiv når den tid kommer.

Deloitte Property Index 2025 rangerer Oslo som den femte dyreste europeiske byen å leie i. Når leietakere i Oslo får beskjed om at de må flytte på grunn av salg av bolig, står de overfor et dyrere leiemarked enn i storbyer som København, Madrid og London.

Økende leiepriser

En student som har lyst til å bo og studere i Oslo må forvente økte leiepriser med opptil 40

studenter som skal leie boliger. Samtidig kan man ikke forvente seg på det private utleiemarkedet, skal forholde seg til vår velferdspolitik. Det er da kommunen og staten sitt ansvar at studenter blir ivaretatt, svarer Johansen.

VT-lederen legger til at en av de største bekymringene Oslo-studenter står ovenfor i dag er et presset boligmarked.

Ansvarliggjøring

Utleiemegleren forvalter kun

Derfor kommer dette dramatiske nedsalget, som vi bare har sett starten av

Geir Skogheim, salgs- og markedsdirektør i Utleiemegleren

prosent de neste årene, og ingen garanti for at boligen ikke blir lagt ut for salg.

– Vår hovedkamp er at studenter skal kunne bo i studentboliger, forteller leder i Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT), Elisabeth Gjødrem Johansen.

– Vi har ikke direkte politikk på boligmarkedet, men vi ser at for eksempel kortidsleieboliger er mer gunstig å leie ut enn langtidsboliger.

Ettersom flere tusen står i boligkø for studentbolig, må opptil halvparten av studenter i Oslo leie i det private leiemarkedet.

– Har utleierye et ansvar for det tøffe leiemarkedet?

– Jeg skulle ønske at private utleierye tok det ansvaret for

boliger, og opplever at deres utleierye ønsker å fortsette med utleierye. Utleiemegleren har tidligere varslet et kommende nedslag i boligmarkedet, men har ikke blitt lyttet til av politikere. Salgs- og markedsdirektør i Utleiemegleren Geir Skogheim skriver følgende til Universitas:

«Vi registrerer det store nedsalget av utleieboliger i Oslo, og har varslet at dette ville komme til å skje, gjennom flere år. Med høyt rentenivå, høy beskatning og generell prisøkning, finner mange utleierye ut at de faktisk taper penger på å drive med utleierye. Derfor kommer dette dramatiske nedsalget, som vi bare har sett starten av.»

Ifølge byråd for byutvikling,

STUDENTVELFERD: Leder for Velferdstinget Elisabeth Gjødrem Johansen mener det er kommunen og staten sitt ansvar å ivareta studentene, ikke private utleierye.

James Stove Lorentzen (H), har diverse regjeringer bidratt til at utleievirksomheten ikke lenger er lønnsomt.

Byråden mener konsekvensene kunne ha vært unngått hvis politikerne hadde satt seg inn i behovene på eiendomsmarkedet. Han trekker fram skatt som et problem:

boliger som drives som næringsvirksomhet.»

«Boligene vil fortsatt bli bebodd»

Lorentzen mener Norge mangler en større profesjonell utleiesektor og viser til Husbanken som forvalter økonomiske virkemidler som bostøtte, tilskudd og lån.

Vi har bare blitt litt plassert i et marked som er umulig

Selma Ramberg Holmlund (22), student ved Kristiania

«Investering i utleierye til næringsvirksomhet er skattemessig gunstigere enn å leie ut til mennesker. Det gir lite mening, og jeg mener at vi må innføre de samme skattereglene for utleierye-

«Husbanken bør i større grad finansiere utleieprosjekter, som tilvisningsavtaler og studentboliger eid av andre enn studentsamskipnaden.»

Statssekretær i Finansdeparte-

mentet Ellen Reitan fra Arbeiderpartiet sier at regjeringen tar utviklingen i leiemarkedet på alvor, og at de har satt i gang flere tiltak for å få fart på boligbyggingen, mer effektiv saksbehandling og fjerne reguleringer.

Reitan skriver at salg av utleieleiligheter vil kunne gjøre det enklere for enkelte å kjøpe egen bolig:

«Når en bolig går fra å være utleieleilighet eller sekundærbolig, til å bli noens primærbolig, så har en ekstra person kommet seg inn i boligmarkedet» skriver Reitan og legger til:

«Det er derfor ikke ensidig negativt at utleieboliger legges ut for salg – boligene vil fortsatt bli bebodd.»

Blinderns nye sup

STATVITENSKAPSSTUDENT:
To dager i uka er Amund Zimmermann Børresen 100 prosent student.

Han topper hitlistene og leser til eksamen samtidig. På Blindern balanserer Zimmermann et liv der musikkdrømmen og studiehverdagen krasjer hver eneste dag.

Musikk

Tekst Oscar Alexander Undahl
Foto Kasper Holgersen

Det er en gnistrende novemberdag. Sola skinner, og årets første snø har så vidt drysset over Blindern. Amund Zimmermann Børresen, bedre kjent som artisten Zimmermann, er på vei ut fra et seminar i politisk analyse.

Kontrasten kunne knapt vært større. I går: stjerneartist med utsolgte konserter og låt på Spotify Topp 50. I dag: statsvitenskapsstudent som prøver å få kontroll for eksamensstresset setter inn for fullt.

For den 25 år gamle artisten fra Sandefjord er livet nettopp det tittelen på debutalbumet sier: *In medias res* – midt oppi alt.

– Jeg skulle gjerne hatt to liv, ett som heltidsmusiker og ett som heltidsstudent, sier han.

Veien til topp

Suksessen har kommet fort og brutalt. Børresen debuterte med singelen «Månen» på tampen av 2022. Året etter ble den en av de mest spilte norskspråklige låtene på radio. Nå, tre år senere og noen måneder etter albumsippet i april 2025, forteller han at *In medias res* faktisk strømmes bedre nå enn da det kom ut.

– Det er skikkelig kult å se at ikke all musikk er ferskvare, at det ikke bare er ny musikk som gjør det best, sier han.

Paradoksalt nok kom eksplosjonen først etter at han ble student. I dag har Zimmermann nær 280.000 månedlige lyttere.

– Det har gått veldig fort. I august lå jeg på rundt 120.000. Nå har det skutt i været.

Topplistene

Blindern-studenten har også fått plass på Spotifys liste over de 50

mest populære låtene i Norge med sin nye singel «Spør for en venn».

– De første ti sekundene er det veldig gøy. Så kommer et punkt hvor du sitter dag etter dag og oppdaterer listene i frykt for å ha falt ut, og krysser fingrene for at det skjer igjen.

Børresen tar en liten pause. Men poenget er klart: Jaget etter lyttere har også en negativ slagside. Børresen forteller at den umiddelbare gleden ved å slå an raskt kan erstattes av prestasjonsangst.

Det viktigste for ham er likevel muligheten det gir. Å være synlig gjør det lettere for fremtiden.

– Det blir sett på når det skal bookes inn til konserter, og man når ut til et helt nytt publikum. Det kommer flere lyttere og man etablerer seg på en annen måte.

Men bak suksessen ligger en langt mer kronglete reise.

Tiktok-gnisten

Hans første store gjennombrudd kom sommeren 2022, da han slo igjennom med akustiske gitar-tolkninger på Tiktok. Spesifikt gikk coveret av låta «Josefin» vi-

ralt i flere bølger, og føk rett inn på topplistene.

– Det er en takknemlig posisjon å være i. Jeg er glad i det norske språket og mulighetene det gir, og veldig glad for at jeg turte å begynne med Tiktok, selv om det første jeg la ut kanskje ikke var så bra som jeg trodde på den tiden.

Før Børresen postet den første

kemeldingene fra de som står meg nært var gode.

For Tiktok-eventyret startet ikke i sosiale medier, det begynte mange år tidligere.

En gitar i Spania

Selv om Børresen kan se tilbake på debutalbum, suksess og plasser på topplistene, var veien til artistlivet

Jeg skulle gjerne hatt to liv, ett som heltidsmusiker og ett som heltidsstudent

Amund Zimmermann Børresen (25), musiker og student

videoen, hadde han allerede sendt flere av dem til venner. Han hadde også fått såpass stor distanse til hjemstedet og miljøet der at det ikke opplevdes flaut å poste videoer på sosiale medier.

På et tidspunkt fikk jeg behov for å vise hva jeg drev med og den siden av meg selv. Jeg sluttet å bry meg om hvilke reaksjoner jeg kunne få hjemmefra. Jeg hadde rukket å få litt avstand, og tilba-

alt annet enn rett fram.

– Jeg brukte mange år på å finne ut hvor jeg skulle, sier han mens vi beveger oss bortover Blinderns brostein.

Vendepunktet kom da han flyttet til Spania.

– Jeg skulle bo der i ni måneder for å lære spansk og jobbe. Jeg kjøpte en gitar, og begynte å skrive egne sanger. Det var der det startet for alvor.

erstjerne

KONTRAST: Amund Zimmermann Børresen kombinerer artistlivet med studenttilværelsen.

Med et år på musikklinja på Toneheim folkehøgskole var han solgt, og har ikke sett seg tilbake siden.

– På den tiden skrev jeg utelukkende sanger på engelsk, men en av lærerne sa til meg at jeg skrev så mye bedre på norsk. Det er jeg jo enig i.

Fra stjerneskudd til stjernestudent

At han skulle bli student var heller ikke gitt. Som aspirerende artist prøvde Børresen seg på en bachelor i pedagogikk, men ideen falt fra hverandre da drømmen om å

bli musiker skulle realiseres.

– Jeg ville drive med musikk, men jeg var også avhengig av en deltidsjobb ved siden av. Da plateselskapet og jeg ble enige om at jeg skulle gi ut en EP med julesanger den vinteren, endte det opp med at jeg falt helt ut av studiet. Det ble rett og slett litt for mye, forteller Børresen.

Han smiler unnskyldende.

– Men jeg ville forstå samfunnet jeg lever i, politikk og nyhetsbildet. Derfor ble det statsvitenskap da jeg skulle prøve på nytt.

Da han først bestemte seg for å prøve igjen, måtte hverdagen

struktureres på en helt ny måte.

To liv i én kalender

For å få en hverdag som inkluderer regnskap, rapporteringer, møter, reiser, logistikk og eget artistprosjekt til å fungere med studiene, har han måttet være disiplinert. Han har fått timeplanen inn på færrest mulig dager, og når han studerer, er det bare det som er i fokus.

– Jeg liker å si at jeg er student på tirsdag og onsdag. Da går det i studier fra tidlig morgen til sent på kvelden. Heldigvis er studiet veldig selvstendig, sier Børresen.

Resten av tiden tilhører musikken.

Han understreker at han er student først og fremst fordi han vil, ikke fordi han må. Men det er likevel trygt å ha et ekstra bein å stå på. Et liv som musiker krever konstant tilstedeværelse.

Selv om han har blitt vant til utsolgte konserter, strømmetall og listerangeringer, har han ikke blitt vant til usikkerheten som følger med.

– Man satser jo på at man aldri blir syk, at man alltid har noe å komme med. At man er kreativ hver eneste dag og ikke har dårlige dager. Det er ikke alltid helt realistisk.

Alt annet enn forusigbart

Det er kanskje uunngåelig at en artist med nær 280.000 månedlige lyttere blir gjenkjent på campus. Men på Blindern får Børresen stort sett gå i fred.

sammenlignes med. Han har latt seg inspirere av artister som Bob Dylan, Cezinando og Karpe, men det er pappaen han trekker frem.

– Det var han som lærte meg å spille både piano og gitar. Han var hobbymusiker da jeg var liten, og mye av det jeg kan kommer derfra.

Og når samtalen beveger seg over i hvilke av sangene hans som betyr mest for ham, blir Børresen melankolsk.

– Jeg er skikkelig glad i alle låtene, men «Glimt i øyet» er nok det nærmeste jeg kommer en favoritt. Den handler om farfar. Når jeg spiller den, ser jeg ham for meg med én gang.

Drømmene som drar ham videre

Når han ser framover, er det minnene som legger føringene for ambisjonene hans. Samtalen om fremtiden får øynene hans til å

Så kommer et punkt hvor du sitter dag etter dag og oppdaterer listene i frykt for å ha falt ut

Amund Zimmermann Børresen (25), musiker og student

– Det hender noen kjenner meg igjen og sier hei, men det er aldri påtrengende. De fleste har nok med sitt. Og jeg liker egentlig det.

Børresen beskriver livet som musiker som alt annet enn forutsigbart. Kreativiteten kommer ikke mellom åtte og fire. Den kommer når den vil.

– Det popper opp tanker og melodier hele tiden. Jeg noterer ned ideer og spiller inn små klipp på mobilen. Så kan man bruke hele arbeidsdager på å sortere det. Men du kan ikke tvinge det fram. Du må vente på at det kommer til deg, sier han.

Likevel er det ikke alltid den kunstneriske friheten eller responsen på egne låter som skaper mest nervøsitet.

– Det jeg har vært mest stressa for, er faktisk coverlåtene jeg har gitt ut. Når du tar noen andres verk og gjør det til ditt eget, kan det ikke være halvhjertet. Da må du levere.

Men bak fasaden av studentkaos og artistliv finnes en mer personlig drivkraft.

Minner og musikk

Med en kaffekopp i hånda forteller Børresen at den viktigste musikalske personen i livet hans ikke er noen av de store navnene han ofte

lyse opp. Han forteller om drømmen om å reise rundt i Norge og spille egen musikk. Drømmescenene er to muligheter på hver sin side av skalaen.

– Det hadde vært stort å kunne headline for eksempel Slottsfjell, men også å stå i Operaen å spille med fullt orkester hadde vært skikkelig gøy. Det er et ganske stort spenn, konstaterer Børresen.

Han trekker frem Bjørn Eidsvåg som et eksempel på en musiker han beundrer, en som kan reise rundt med gitar over skuldrene og spille musikken sin uavhengig av hvor han måtte befinne seg.

Når hans egne konserter er ferdige, pleier Børresen å møte publikum for å få tilbakemeldinger om både konsertene og sangene han spiller. Å trekke frem ett enkelt møte beskriver han som vanskelig.

– Men det er klart det gjør ekstra inntrykk når noen sier at sangen har blitt spilt i en begravelse, sier Børresen før vi avslutter intervjuet.

På ny vender han nesa mot lesesalen og de siste eksamensforberedelsene for årets sesong med julekonserter setter i gang.

En av fem vil tes

Stadig flere unge prøver ut åpne forhold.

– Unge i dag har nesten angst for å binde seg, mener parterapeut.

Åpent forhold

Tekst Herman Røtnes
Illustrasjon Maria Mogens Bø

I en tid der datingmarkedet er preget av uendelig mange valgmuligheter, har flere partnere på én og samme tid blitt løsningen for noen.

Universitas møter masterstudenten «Aurora» (30), som deler fra to tidligere erfaringer med åpent forhold. Studenten ønsker å være anonym, og går under falskt navn i dette intervjuet.

– Eksen syntes at tanken på et åpent forhold var spennende. Og jeg har alltid vært veldig *open minded*, så det var en diskusjon jeg var åpen for å ta.

Ifølge en undersøkelse fra In Fact i 2023, har tre prosent av nordmenn tidligere levd i et åpent forhold, og tilsvarende mengde er i et åpent forhold i dag. 18 prosent kan imidlertid tenke seg et åpent forhold. Tidligere denne uken uttalte professor i parterapi Lenna Lorås til NRK at flere og flere, spesielt unge, prøver ut åpne forhold.

Kommunikasjon er nøkkelen

«Aurora» og ekskjærestene ble enige om å avklare tydelig hva som var greit og hva som ikke var greit før de åpnet for å møte andre.

– Rammer og regler er en veldig viktig del av åpne forhold. En vanlig misforståelse om åpne forhold er at det bare er fritt fram. Det krever mye kommunikasjon, og et sett med grenser.

Hun forteller at det ikke alltid er like lett å vite på forhånd hvordan man skal håndtere følelsene som oppstår underveis.

– Sett i retrospekt burde vi nok vært enda tydeligere på hvor grensene gikk. Kanskje du opplever at du tenkte noe var greit, og så skjer det, og så er det ikke greit likevel.

Etter hvert skar forholdene seg. Hun understreker at det også var andre faktorer utenom sex med andre som spilte inn i bruddene.

– Med begge mine erfaringer så utviklet det seg problemer. Jeg er jo ikke sammen med noen av dem i dag.

Nå har hun lagt de åpne forholdene bak seg og ser fram mot å binde seg til én partner.

– Monogami er det jeg vil gå etter i framtiden.

Løsningen på avstandsforhold

Den danske voldastudenten Victor Christoffer Koksang (24) har i likhet med Aurora erfaring med et åpent forhold. Han studerer friluftsliv ved Høyskolen i Volda, og hadde en svært positiv opplevelse med friere tøyler.

– Min daværende kjæreste og jeg visste at vi skulle ha langdistanse. Derfor bestemte vi oss for å prøve åpent forhold. Da hadde vi vært sammen i ett og et halvt år.

Når Koksang og kjæresten ikke hadde tilgang på hverandre, kunne de dermed fortsatt få uttrykk for sine seksuelle lyster. De hadde imidlertid et tydelig regelverk som ikke tillot faste seksualpartnere.

– Det var egentlig bare *one night stands*. Vi skulle ikke date folk på siden.

Sjalusi ble heller aldri et problem for paret.

– Vår tanke var at hvis vi bare sørger for å være ærlige og kommunisere, så konfronterer vi sjalusien. Når vi ble sjalu snakket vi om det, og det fungerte.

Når vi ble sjalu snakket vi om det, og det fungerte

Victor Christoffer Koksang (24), studerer friluftsliv ved Høyskolen i Volda

Det åpne forholdet fungerte lenge for ham og hans daværende kjæreste. Til slutt var det andre omstendigheter som gjorde at forholdet raknet.

Utroskap i fåreklær?

Sexolog og parterapeut Tone Haldorsen har jobbet med åpne forhold i mange år. Hun forteller at utroskap er vanligere enn vi liker å tro.

– Er det noe terapijobben har gitt meg av kunnskap, så er det at mennesker sliter med å følge regler. Om man er i et åpent, monogamt, eller polyamorøst forhold, gift eller ikke gift, så er folk utro, sier Haldorsen.

Den store norske seksualvalneundersøkelsen fra 2020 viser at omtrent 26 prosent av norske menn har vært utro, og tilnærmet 18 prosent av kvinner.

– Man ser på statistikken at det er ufattelig mange som er utro. Men de fleste som er utro ønsker fortsatt ikke å bytte ut partneren sin, sier Haldorsen.

Hun understreker at ikke-monogami kan dempe lysten til å være utro.

– I åpne forhold så har man mulighet til å leve ut seksualiteten sin på flere måter enn hvis man er i et monogamt forhold.

«Aurora» mener at noen menn bruker åpent forhold som skal-keskjul, for å renske utroskap.

– Åpne forhold har blitt en unnskyldning for noen til å være utro. Jeg har hørt om menn som er ute på byen og kliner med noen, og sier at de har åpent forhold. De har ikke egentlig åpent forhold, men ingen kan faktasjekke dem.

Valgets kval

Datingappene har fått med seg trenden med åpne forhold. På Hinge kan man nå sette status som ikke-monogam.

– Nå har vi tusenvis av aktuelle partnere tilgjengelig som vi bare kan sveipe bort og *slappe* i trynet med et trykk på mobilen. Når man føler man har så mange va lg, så er det selvfølgelig vanskelig å binde seg til én person, sier «Aurora». Sexolog Haldorsen er i motsetning positiv til mange av mulighetene datingkulturen i dag har brakt med seg.

– Går det gærent ett sted, så har man en *backup* eller to eller tre. Gresset er alltid litt grønnere på den andre sida, og man har lyst til å ha åpne muligheter.

Samtidig ser hun en økende trend av forpliktelsesproblemer.

– I dagens datingkultur har bruk og

kast-systemet som har oppstått, blitt veldig brutalt. Når jeg snakker med unge i dag, så har de nesten angst for å binde seg. Altså, det er jo en grunn til at «situationships» har blitt en greie blant unge.

Går det gærent ett sted, så har man en backup eller to eller tre

Tone Haldorsen, sexolog og parterapeut

Konservativt backlash

Nylig har konservativ familietekning og trender som *trad wife* vokst fram på sosiale medier. Haldorsen mener at trendene er en motreaksjon på alle valgmulighetene vi står overfor i dag.

– Vi har kjempet fram muligheten til å velge. Man kan velge å

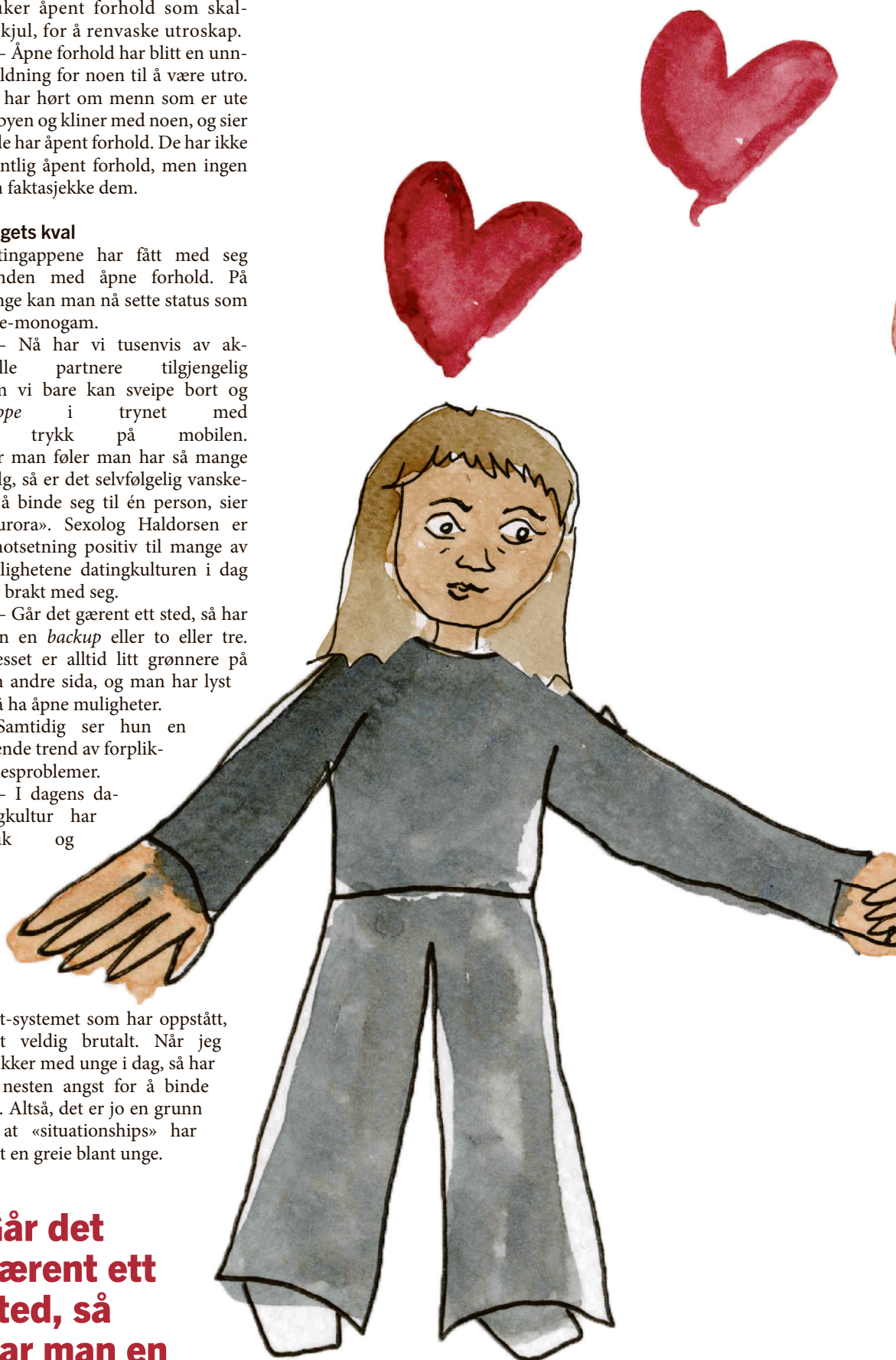
være hjemmeværende, man kan velge åpent forhold, man kan velge monogami. Vi har flere valgmuligheter enn noen gang, og det takler vi mennesker særdeles dårlig.

Religion er i vekst, noe som kan tyde på at flere søker tydeligere rammer. Ifølge Statistisk sentralbyrå har det vært en økning på 18 tusen medlemmer hos

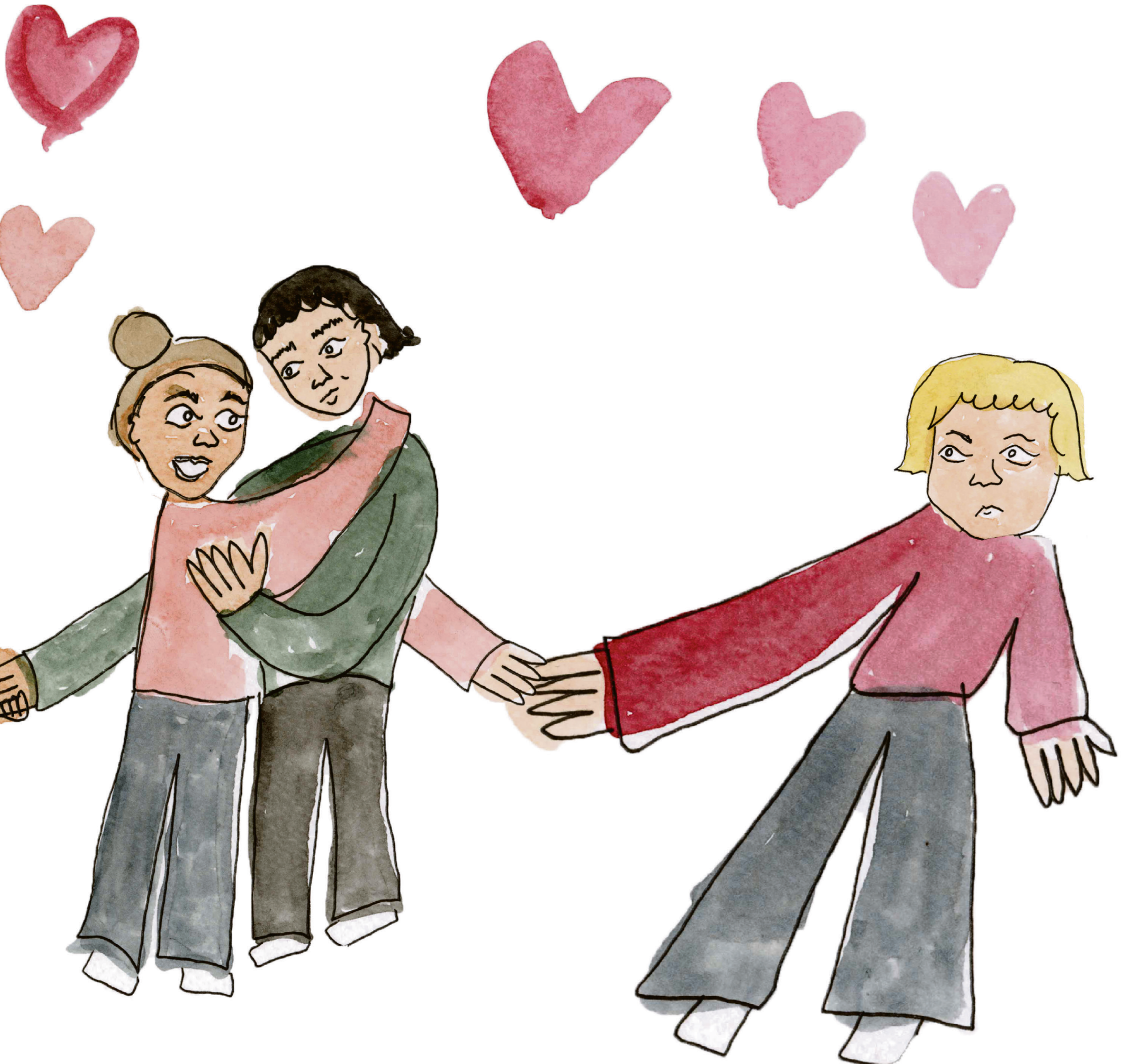
tros- og livssynssamfunn siden i fjor.

«Aurora» opplever også av at tidsånden er i endring.

– Noen har blitt seksuelt åpne og frigjorte, mens andre går mer tilbake til noe som føles mer tradisjonelt og konservativt: Du skal ikke ha mange sexpartnere. Du skal være en *high value woman* og alt det der.

te åpent forhold

Åpne forhold har blitt en unnskyldning for noen til å være utro

«Aurora» (30),
masterstudent

Tabubelagt

Til tross for at ikke-monogami har blitt mer normalisert, er det fortsatt et tabubelagt tema i det norske samfunnet, ifølge Haldorsen.

– Vi har jo låst oss til en kultur som hyller monogami. Så det er fortsatt mange fordømmer, for det er tryggest å fordømme ting man ikke kjenner til.

«Aurora» snakket med vennene

sine om de åpne forholdene, men holdt familien utenfor. Koksang valgte å stå fram for familien, men forteller at de var mindre forståelsesfulle enn vennene hans.

Haldorsen mener at mange er redd for konsekvensene for å stå fram som ikke-monogame.

– Det er flere klienter som sier at de plutselig har måttet slutte i jobben fordi de blir fryst ut når de står

fram. Familien vil ikke lenger ha noe med dem å gjøre, og venner bryter kontakten. Derfor er det mange som vegrer seg for det, forteller hun.

Haldorsen har sett slike mekanismer på nært hold. Etter at kjæresten hennes hadde stått fram i media som ikke-monogam, hadde en kollega av ham klaget han inn til sjefen.

– Kollegaen hadde sagt at det

var ukomfortabelt å jobbe med «en som han». Heldigvis fikk det ingen alvorlige konsekvenser.

– Hvordan kan vi sørge for en mindre tabubelagt offentlig debatt?

– Vi må snakke om ikke-monogami, og vi må få mer forskning på det. Men det å skulle endre kulturen krever flere generasjoner, avslutter hun.

Julegavetips for venner, familie, kloden og lommeboka

Black Month, Black Week, Black Friday. Den store salgsdagen har blitt til en salgsmåned. For å slippe å tenke på gavekaos under eksamenstresset, har Universitas samlet noen små og store tips til julestria.

Juleguide

Tekst Bahja Omar Ali
Foto Adrian Heggem Misfjord

Julen nærmer seg med stormskritt, og byen lyses opp av julepynt. En dyr måned er på vei og studenter har ikke kun eksamensperioden å engste seg over, men også innkjøp av gaver til nære og kjære. En amerikansk novembertradisjon har tatt over landet, og Black Friday har nå blitt til Black Month.

Framtiden i våre hender skrev i 2022 at Black Friday nullet ut det nasjonale klimakuttet for året før. Også Verdens naturfond WWF Norge skriver at Norge er på forbrukstoppen, og konsumerer som om vi hadde hatt 3,6 jordkloder.

Prisstigning før november

Tidligere denne uken skrev dosent Trond Blindheim fra Kristiania en kronikk i NRK om tvilsomme førpriser under den store handelsuken og klima-aktivisters moralske pekefinger. Blindheim skriver blant annet at det oftest er alenemødre, arbeidsledige og studenter som er avhengige av rabatter for at økonomien skal gå rundt. Men hvor mye sparer egentlig de økonomisk vanskeligstilte gruppene som påstås å avhenge av tilbudene?

I en pressemelding skriver Isabella Ahmadi, forbrukeranalytiker hos Prisjakt, at flere har skrudd opp prisene før salgsmåned. I fjor skal ha vært et rekordår for jukse tilbud, og det ser like mørkt ut i år. Også tidligere år har en liknende trend blitt rap-

portert, og Forbrukertilsynet har de siste årene krevd at aktører oppgir førpris for å hindre prisjuks.

Uunngåelig reklame

Universitas møter Ella Haugdahl-Jørgensen (21) og Ida Andersen (21) på Niels kaffebar på Blindern. De studerer begge litteraturvitenskap ved Universitetet i Oslo (UiO). Andersen har ikke handlet noe under Black Week, men tenker å benytte seg av noen tilbud.

– Jeg jobber selv i en butikk som har mange Black Friday-tilbud, men jeg prøver å begrense det litt.

Haugdahl-Jørgensen nikker og skyter inn:

– Jeg har også tenkt å benytte meg av det, men da planlegger jeg sånn at jeg ikke bare kjøper for å kjøpe.

I 2024 omsatte fysiske butikker for 2,5 milliarder kroner. Haugdahl-Jørgensen forteller at hun prøver å kjøpe inn produkter som oftest ikke er i sesong til vanlig til en billigere pris, og sjekker Prisjakt sin nettside.

Forbrukerrådet viser i en ny undersøkelse at 80 prosent av befolkningen ikke stoler på å gjøre et kjøp under Black Week.

Hjemmelagde tips

Med en stadig mer krevende økonomisk situasjon og lite kjøpekraft, kan det være fristende å slå til for fattige studenter. Men frykt ikke, Universitas har samlet noen miljøvennlig julegavetips med snille priser, så langt det lar seg gjøre.

Både Haugdahl-Jørgensen og Andersen mener det kan være viktig å begrense seg til hvor mange det skal kjøpes julegaver til for å unngå unødvendig kjøp.

– Det er så kjipt å kaste ting fordi du aldri kommer til å ha bruk for det heller. Det er hyggelig å gi opplevelser, mener Haugdahl-Jørgensen.

Andersen anbefaler en hjemmelaget gave:

– Det er veldig koselig å strikke til folk, så trenger det ikke være noe stort. Man kan strikke sokker

Riyo Ismail (24) studerer allmenn litteraturvitenskap ved UiO. Det går inflasjon i hjemmelagde gavetips, så Ismail prøver å tenke ut noe som ikke er bok eller sokker. Selv kunne de tenkt seg å lage en personalisert zine. En zine er et mindre magasin ofte om et spesifikt tema, her kan du også ha bilder i stedet for tekst. Tenk et litt rotete og *artsy* fotoalbum, så dette kan du gjøre *last minute*. De anbefaler også opplevelser som å dra på keramikk- eller smykkkurs: Da får man også en liten gave til seg selv på slutten.

Det er så kjipt å kaste ting fordi du aldri kommer til å ha bruk for det

Ella Haugdahl-Jørgensen (21), litteraturvitenskapsstudent ved UiO

eller en lue, det passer de fleste.

Et siste tips Haugdahl-Jørgensen kommer på, er å gi brukte gaver nære kan ha ønsket seg som selv ikke brukes.

– Det er jo mye hyggeligere, for da føler de seg sett, samtidig som at jeg kvitter meg med noe jeg vet de har lyst på. Men da må det jo være noe som de faktisk vil ha, da.

Rotete og enkelt

Byplannleggingsstudent ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet Salma Arakia (24) anbefaler å gi en venn en bok du hadde likt, notere egne tanker i boken og markere sitater.

– Så er det som at man leser boken sammen.

En liten to-for-en *deal*.

– Om de bor i en kjedelig studenthybel, kan plakater eller andre kunstverk gjøre det koseligere, sier Ismail.

Ismail avslutter med deres billigste, men noe tidskrevende anbefaling: å lage en *mixtape* sammen. Det koster ingenting om du har utstyret til det eller bare en smarttelefon, og kanskje oppdager dere et talent eller mangel på ett.

Til den sultne studenten

Zeynab Bouhedjeur (25) er masterstudent i historie på UiO, og har et litt uvanlig, men praktisk tips som passer perfekt for en fattig student.

– Den beste gaven Oslo har å by på som jeg selv har fått, er et gavekort fra Rema 1000, forteller hun, og legger til:

– Det kan kjøpes for 200–500 kroner, kanskje 1000 og, men det har jeg ikke rike nok venner til. Med et gavekort kan du glede en venn med litt ekstra penger de slipper å bruke på ukeshandelen.

Nok strikking og hekling!

Vi fikk for mange strikketips, så her er redaksjonens egne livreddende anbefalinger. Om gavekort skulle være altfor dyrt, tenk mer miljøvennlig. Gi bort pant! Du har sikkert sett de sangomsuste pantemennene på Blindern, det er tilsynelatende en god bedrift for dem. La 2025 være året du lar en venn prøve lykken med pantelotteriet, det er faktisk 21 stykker som har blitt millionærer hittil i år. Om du ikke får en millionærvenn, så får du i hvert fall samlet noen gode

Jeg prøver å begrense det litt

Ida Andersen (21), litteraturvitenskapsstudent ved UiO, om å handle under Black Week

karmapoeng før året er omme.

En gave basert på myndighetenes råd: En beredskapsgave! Omtenksomt og nødvendig. Gi en venn en pakke knekkebrød, tørrvarer eller middagshermetikk i tilfelle en krise skulle inntreffe, flasker med vann anbefales og, men det får de nesten fikse selv!

Orker du heller ikke å investere i en beredskapsgave til en venn? Jaja, en øl før klokken 21 på Mastermind funker óg.

HJEMMELAGET JUL: Har du lite penger, men masse tid, anbefaler Studenten Riyo Ismail å gi en *mixtape* som årets julegave.

Hva er god Etikette?

Mobilbruk, klapping og forsentkomming – er det greit? Universitas har rådført seg med en etikettekspert for å komme til bunns i hva som er gode og dårlige manerer under forelesninger.

Etter å ha blitt en viral sensasjon på Tiktok er Mathias Toresen (30) omdøpt til etikettekspert av norsk presse. Selv er han hel- lig overbevist om at livet blir enklere hvis vi bare oppfører oss pent og skjerper oss – også på forelesning.

Nervøse for å trå feil i møte med regel- rytternes talsmann, troppet vi opp i de ær-

verdige lokalene til Oslo militære samfunn, hvor Thoresen arbeider som hovmester. Men hva møtte oss? En strålende blid og munter ung mann som ikke kunne vente med å snakke om sitt favoritttema, nemlig skikk og bruk.

Vi starter med den mest betente tematik- ken først: Tidligere i høst skrev Universitas

Forelesningsetikette

tekst Lily Isolde Kjelland-Morken
foto Shilan Sari

om Blindern-studenten Nora Jungeilges Heyerdahl som tok et oppgjør med klap- ping i forelesningssalen. Saken engasjerte stort. Derfor bestemte vi oss for å under- søke grundig hva som egentlig er kutyme i auditoriene.

– Du skal klappe kort og konsist, men du kan klappe litt ekstra lenge hvis du synes

TITTEL: Bør ballsalens overdådige atmosfære overføres til Blindern?

SENSASJON: Mathias Toresen (30) er blitt omdøpt til etiketteekspert av norsk presse.

forelesningen var helt fantastisk, sier han og legger til:

– Hvis du er på restaurant hver dag, skal du også takke for maten hver dag.

Kan man spise makrell i tomat?

Toresen mener studenter bør stille spørsmål når det er rom for det, ikke underveis. Han synes det kan være uhøflig. Etiketteeksperten mener også at eventuelle spørsmål må være korte, konsise og innenfor tematikken.

Uttrykket «det finnes ingen dumme spørsmål» eksisterer ikke i Toresens verden. Han mener derimot at det finnes en haug med dumme spørsmål som man ikke skal stille på forelesning.

Mat i forelesningssalen bør man også styre unna hvis man er opptatt av gode manerer. Det er særlig to matvarer studentene bør skamme seg over hvis de drar frem i et auditorium: makrell i tomat og mat med sterk lukt.

Føler du deg truffet? Da er det bare å stikke halen tett mellom bena neste gang du drar opp makrell i tomat i forelesningssalen. Vi går videre.

– Kan man være på telefonen?

– Hva gjør du i det hele tatt på forelesning hvis du er på telefonen, i stedet for å høre på? spør Thoresen.

Han sier at du som student har valgt dette studiet. Da skal du følge med. Det er pensum for deg, og det må jo være av noe interesse hvis du faktisk har valgt å studere dette, forklarer han.

Når det gjelder toalettbesøk, mener Toresen at det hele handler om strategisk plassering.

– Før du går inn i en forelesningssal, skal du spørre deg selv: Er jeg en person som går mye på toalettet? Hvis svaret er ja, skal du ikke være til sjenanse for andre og sette deg midt i salen slik at du må gå forbi folk. Da skal du sette deg øverst for å smyge ut på en elegant måte.

Notert!

– Man skal holde seg til tiden!

Men det er ikke bare studentene som må følge ekspertens regelverk. Vi må rydde et annet viktig spørsmål av banen: Skal man le når foreleser forsøker seg på en vits?

– Ikke hvis det ikke er morsomt. Hvis foreleser prøver seg på en vits som ikke er morsom, har han eller hun feilet i sin forberedelse, konstaterer han.

Toresen mener også at professorene nærmest har en plikt til å la studentene stille spørsmål. Samtidig understreker han at spørsmålene helst bør besvares i plenum og ikke

Jeg ville ikke drømme om i måneskinn å ergre meg over at studentene skroller på telefonen sin

Raino Malnes, professor i statsvitenskap

MANERER: Etiketteekspert og hovmester Toresen mener livet blir bedre av gode manerer.

etter forelesningen. Dersom foreleser spør studentene om de har spørsmål, og de ikke svarer, vil det være uhøflig og frekt å komme med spørsmål i etterkant, sier han.

Selv om Toresen på den ene siden mener at mange spørsmål kan være dumme, skal foreleser ikke uttrykke at de synes det. Foreleserne skal forholde seg profesjonelle hele veien og ikke henge ut enkeltstudenter, mener han.

– Er det greit å holde studentene ti minutter over tiden, eller spørre dem om det går fint med fem minutter pause?

– Nei! Man skal holde seg til tiden. En menneskelig hjerne fungerer ikke mer enn 45 minutter av gangen, slår han fast.

Du skal klappe kort og konsist

Mathias Toresen, etiketteekspert og hovmester

– Alle er jo sene i ny og ne

Etter et strengt etikettekurs må undertegnede oppsøke en student. Hva tenker de om ekspertens regler?

Universitas møter jusstudent Eilif Hynnekleiv (20) i første etasje på Det juridiske fakultet. Til vår overraskelse får vi høre at også jusstudentene kommer for sent, skroller på mobilen i forelesning og setter fra seg oppvasken overalt på fakultetet.

Hynnekleiv er i utgangspunktet enig i at vi trenger reglene som Toresen opplyster. Samtidig understreker han at det ikke er noen

grunn til at de skal opprettholdes strengt eller med unødig stigma.

– Alle er jo sene i ny og ne, og ja, det hadde jo vært ideelt om alle alltid var 20 minutter tidlig til alt, men erfaringsmessig bryr ikke forelesere seg om at folk kommer for sent, sier Hynnekleiv.

Åpenbare regler

Hynnekleiv mener at reglene er viktige av respekt for andre studenter.

– Det er jo åpenbart at hvis du sitter innesperret mellom mange folk, skal du ikke bryte deg frem for å gå på do. Da forstyrrer du jo andre.

Han mener at man skal minimere alt som kan sjenere andre studenter.

– Skru av lyden på telefonen, ikke spis mat med sterk lukt, og rydd etter deg!

– Personlig blir jeg ganske lett distraheret, og hvis jeg sitter ved siden av noen som gjør noe ufokusert, blir jeg lett negativt påvirket av det.

Selv om mange av reglene er viktige, understreker Hynnekleiv at de er ganske åpenbare. Han mener at en del av reglene er selvsagte, og at det blir dumt å håndheve dem for strengt. Men han har særlig én ting – og én app – han erger seg over på forelesninger.

Fikk bakoversveis

Vi må forhøre oss med en foreleser. Høyt oppe i sjette etasje i Eilert Sundts hus på Blindern møter Universitas en aldeles forskrekket professor. Raino Malnes (70), som har vært professor i statsvitenskap på Universitetet i Oslo i over 30 år, fikk nærmest bakoversveis da han fikk tilsendt etiketteekspertens regler.

Selv hadde han også mye på hjertet om temaet, men begynte i motsatte ende på streghetens skala. Og enda viktigere: Hva tenker han om at etikettenes mester mener at studenter ikke må le av forelesernes forsøk på humor?

– Jeg ville ikke drømme om i måneskinn å ergre meg over at studentene skroller på telefonen sin. Det berører jo ikke meg om studentene skroller eller tegner. Jeg synes tvert imot det er hyggelig om de tegner, sier Malnes bestemt.

Professoren synes det er helt drøyt å kreve at studentene skal komme fem til ti minutter før forelesningen starter. I sin tid kom han aldri hele ti minutter før, og mener en tominutters-regel kan være fin. Heller ikke spising er noe han bryr seg om i et auditorium, og han mener reglene først og fremst er av hensyn til andre studenter.

Mener studentene for pliktoppfyllende

– Studentene er i grunnen altfor pliktoppfyllende. Jeg synes det er forbløffende at det ikke er mer bråk!

Ifølge Malnes har det ikke vært konflikt mer enn to ganger gjennom hans 40 år på Blindern. Da han selv var student på 70-tallet, skjedde det støtt og stadig at studentene tok høylytt til motmæle mot professorene i forelesning.

– I min tid var jo alt ekstremt hyperpolitisert, og da kunne det komme til gnisninger i forelesning, sier han.

Slik opplever han ikke studentene i dag.

– Jeg synes i grunnen det skjer forbau-sende lite til at vi ukentlig har åpne forelesninger med 300–400 studenter.

Ettersom studentene stort sett oppfører seg pent og pyntelig, mener Malnes reglene i grunnen er unødvendige.

– Avbryt i vei

Og Malnes' mening om spørsmålet som var startskuddet for det hele?

– Klapping er i grunnen en ganske rar skikk, sier professoren.

Da han begynte å studere på 1970-tallet, klappet ingen, forteller han. Malnes mener imidlertid å huske at studentene begynte å klappe i løpet av 90-tallet.

– Det bør ikke være en regel at folk skal klappe etter forelesning. Hvis folk skal klappe, bør det være spontant, mener Malnes. Professoren er også glad for å bli avbrutt av spørsmål fra studenter.

– Avbryt i vei! Det har jeg ikke noe som helst imot, sier han.

Han mener spørsmål er en svært god anledning for forelesere til å klargjøre eller presisere noe.

– Finnes det dumme spørsmål?

– Nei, det gjør det ikke! Hvis det kommer uklare spørsmål, er det fordi forelesningen har vært uklar.

Malnes synes det er hyggelig at studenter ler når foreleseren forsøker seg på en god vits.

Hva gjør du på forelesning hvis du er på telefonen?

Mathias Toresen, etiketteekspert og hovmester

– Ja, det er veldig hyggelig når studentene ler. Det hender jeg skal fortelle noe jeg selv synes er morsomt, og så blir jeg litt flau når jeg gjør det, fordi det er så tydelig at det skal være gøy, sier han.

Slår et slag for en avslappet tone

Der etiketteeksperten Toresen mener etikettereglene gjør folk mer avslappet, mener Malnes at nettopp fraværet av strenge regler skaper en mer avslappet atmosfære.

– Hvis jeg kan slappe av, senke skuldrene og ha en uhøytidelig tone, blir forelesningen mye triveligere enn om jeg føler at jeg må være ansent og superkonsentrert og redd for å si noe halvgalt, sier han og skyter inn:

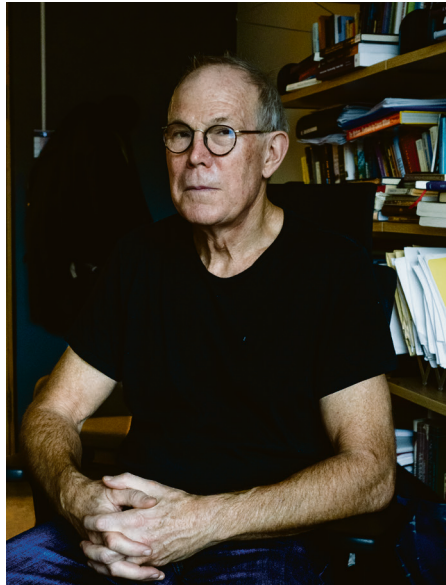
– En avslappet tone gjør livet bedre.

Malnes mener ikke at man lærer noe mer av å ha god etikette på forelesninger, men han har én regel han tenker er greit for studenter å ha i mente.

– Kom forberedt. Men det har ikke noe med etikette å gjøre, det har noe med klok studieteknikk å gjøre, mener han.

– Men om studentene ikke konsentrerer seg, er det jo min feil som foreleser, konstaterer Malnes.

universitas@universitas.no

FOR STRENGT: Malnes synes reglene er altfor strenge.

DEBATT

Idé- og debattredaktør:
edvinvelle@gmail.com

Edvin Velle
983 10 619

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Nei til akselerasjon!

Til vanlig kritiserer og latterliggjør «Kjør debatt»-spalta andre studentmedier, men i dag velger jeg å gjøre motsatt. Det er fordi jeg kom over kulturjournalist i Studvest, Solveig Tufto, sin artikkel «Vi bør lytte til *trad wives*». Meningen er original og frisk.

For som hun skriver: «Trenden har utvilsomt en mannssjåvinistisk bismak (...) og deler av bevegelsen bærer utvilsomt preg av en lengsel tilbake til mer rigide kjønnsroller, der kvinners plass er ved kjøkkenbenken og mannen i maktposisjonen». Men, hun mener det likevel blir «for enkelt å stemple hele fenomenet som anti-feministisk».

Jeg sier meg helt enig. For som Tufto skriver: «I et samfunn som priser hurtighet og produktivitet, blir langsomhet og tradisjon en slags protest». Teknologien gjør tilsynelatende alt raskere og enklere: Vi skanner varene i selvbetjente kasser, bestiller mat fra Foodora, samarbeider på Teams og spør KI om råd.

Slik kommuniserer vi mindre med hverandre, samhold forsvinner – og «etter pandemien er det heller ikke så rart at fellesskap føles skummelt, og at

telefonen har blitt både tilflukt og en trygg havn».

Samtidig «famler vi gjennom en jungel av 'lettprodukter' og ultra-prosesserte proteinyoghurter» og matvareprodusentene «later som de er folkeopplyste om kosthold». Unge trener mer enn noensinne, øl med mindre kalorier drikkes mer enn noen gang før, og vi har aldri kjøpt mer slankemedisiner enn i 2025.

Samtiden vår manifesteres av en rå individualisme og optimaliserings-trend, og ideen om *trad wife* «kan leses som en protest mot nyvinningenes tomme løfter – et løfte om langsomhet, nærhet og rytme». Parallelt rapporterer menighetene om mer oppmøte blant unge, og «mindfulness» praktiseres mer enn noensinne.

Vi er slitne, for vi står aldri i ro, men er alltid på vei. Er det da «så rart at noen ser bakover og spør om alt virkelig har blitt bedre?», lurar Tufto på. Nei, det er det ikke, for kanskje er reaksjonene heller et indre rop om hjelp, et nei «til kapitalismens krav om evig fornyelse, og tidsånden som likestiller nytt med godt».

Av Eddy

Ukas overhørt

Må innrømme at jeg føler meg litt bedre enn de studentene som ikke har jobb siden av studier

hierarkisk student

Alle som går historie vet de ikke kommer til å tjene mye, de gjør det for the love of the game

litteraturstudent

Jeg tjente masse på å selge møbler i sommer! Problemet var bare at det var mitt eget...

rik eller fattig student?

DEBATTREGLER I UNIVERSITAS

Har du overhørt/lest noe artig/forferdelig/overraskende blant dine medstudenter?

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

samt på hvilket universitet/hvilken høyskole du overhørte det.

Alle sitater blir publisert anonymt.

■ Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende

■ Vi forbeholder oss retten til å forkorte innlegg

■ Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17

■ Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

■ Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

FOTO: TOHAMINA / FREEPIC / KENNETH NOVELA GRAN

Universitetsgrader på billigsalg!

Flere grader og høyere karakterer betyr ikke nødvendigvis høyere kompetanse. Jeg frykter heller konsekvenser som minner om inflasjon i valuta.

Karakterinflasjon

Adam Njå, psykologistudent

Flere fullfører grader, og karakterene har aldri vært høyere ved universiteter. Det ble for eksempel nylig dokumentert en kraftig økning i A-er ved Harvard, og samme trend har blitt dokumentert i Norge på alle nivåer av utdanning.

To hypoteser kan forklare utviklingen. Enten reflekterer trenden en reell økning i kompetanse (vi er mer utdannet enn noen gang, og tilgangen på kunnskap er enorm), eller så viser den en svekkelse i akademiske standarder. Begge hypotesene har meritt, men jeg mistenker at sistnevnte forklarer fenomenet mer presist.

Både lærere og professorer klager over fall i nivå på eksamener og i forelesninger, studenter leser mindre enn før, karakterene i grunnskolen steg under pandemien, og mer undervisning er basert på obligatorisk oppmøte. Dette impliserer en svekkelse i standarder.

På linje med andre varer og tjenester i samfunnet er en grad fra universitetet, eller gode karakterer, et produkt med en pris. I andre land er denne prisen penger, tid og årevis med arbeid. Mens i Norge koster det kun tid og arbeid.

Verdien av et produkt reflekterer etterspørselen i markedet. Prisen på gull settes for eksempel ut ifra hvor mye folk er villig til å betale, og verdien av en grad settes ut ifra de jobber, status og innflytelse en grad gir. Derfor, om vi ser på diplomer som valuta, så blir universitetet sentralbanken.

De får makt til å trykke diplomer på samme måte som man trykker penger. Kostnaden ved utstedelsen er minimal, men verdien oppfattes som stor. Over tid vil overproduksjon redusere verdien. Og dersom tilbudet av en valuta, vare eller tjeneste overstiger etterspørselen i markedet, så vil resultatet bli inflasjon.

Folk vil derfor arbeide mindre for å få den samme tusenlappen hvis dens realøkonomiske verdi er lavere. Og det samme er tilfellet med utdanning.

På 70-tallet var det mulig å få jobb med en grad fra videregående skole. Mens det i dag kreves bachel-

or- eller mastergrad. Den samme stillingen som før kunne bli «kjøpt» for en investering på tre-års arbeid, krever nå seks til åtte år.

Evner som intelligens og pliktoppfyllelse er normalfordelt i befolkningen. Disse egenskapene er i stor grad arvelige, og derfor gjør ikke nødvendigvis mer utdanning oss smartere.

Imidlertid er det som med IQ-tester mulig å «jukse»: intensiv pugging og eksamensteknikk gir bedre resultater uten reell økning i kompetanse eller intelligens. Barn av høyt utdannede foreldre lærer slike strategier tidlig og får et systematisk forsprang.

På samme måte som økonomisk inflasjon, så har universiteter som stater en kortsiktig interesse av å overprodusere grader. Dette er tilfellet uavhengig av om privatpersoner eller staten betaler for gradene.

Universitetet får penger per avlagte grad, klagesaker på lave karakterer er kostbare, og akademikere har begrenset tid. I tråd med at forskere blir mer overlesset med administrasjon, er det et insentiv til å nedprioritere undervisning til fordel for forskning. Akademikere får akkreditering, status og midler for publikasjoner, ikke for god undervisning.

Tilsvarende har studenter et insentiv til å jobbe mindre per studiepoeng. Dette er ganske enkelt fordi den realøkonomiske verdien per studiepoeng synker. Dermed vil arbeidet per studiepoeng også synke.

Utviklingen er selvforsterkende, og det vil få konsekvenser på lang sikt. Dess flere som har lengre grader med gode karakterer, dess lengre grader og bedre karakterer kreves for å få en god jobb, status og inntekt.

Historisk er lignende trekk sett ved inflasjon av en valuta. Nedprisingen av valutaen leder til overproduksjon. Og dette fortsetter til valutaen fullstendig mister verdi og man trenger en trillebår av penger for å kjøpe brød.

Den eneste reelle løsningen er å strupe tilbudet. Antallet grader som produseres må reduseres og nivået økes. Dette vil gi universitetet mindre penger. Massevis av folk vil miste jobbene sine. Imidlertid vil resultatet igjen øke verdien av en grad.

debatt@universitas.no

Stillingen som før kunne bli «kjøpt» for en investering på tre-års arbeid, krever nå seks til åtte år

Klapp igjen og klapp

Klapping etter forelesninger er ikke et tegn på dårlig akademia, men på en generasjon som tør å vise anerkjennelse og glede i læring.

Studentkultur

Pernille Ramstad, journalist i Universitas

Nora Jungeliges Heyerdahl hevder i Universitas 16. oktober at klapping er et symptom på en «generasjon som er bestevenn med foreldrene sine». Jeg vil heller si at det er et tegn på en generasjon som tør å vise følelser og anerkjennelse. Å klappe betyr ikke at man ikke har lest pensum, det betyr at man verdsetter en professor som har brukt tid på å gjøre pensum levende.

Det blir ikke dårligere kvalitet på utdanning i et varmere og sosialt miljø, og helt seriøst: Av alt,

mener vi virkelig at klapping etter forelesninger er den store trusselen mot akademia? Eller liker vi det bare ikke når folkelighet entrer universitetets rom?

Jeg er lei av samfunnsvitere som oppfører seg som konservative voktere av universitetenes status. Er man redd for at universitetene skal tilsmusses av folket og lavkultur? Dobbeltmoralen er slående når man studerer sosiale strukturer, makt og ulikhet og plutselig blir fornærmet av en studentkultur som ikke er som i

gamle dager.

Høyere utdannings rolle diskuteres hyppig. For eksempel kaller studenter professorer for lærere, seg selv for elever, og det er splid i politikken om vi først og fremst skal utdannes for næringslivet eller for akademia. Takket være demokratiet er vi et samfunn som tilgjengeliggjør utdanning for alle,

viktig å bevare kvaliteten på utdanningen, og det er riktig med en debatt som får frem dens verdi. Men om vi bruker tid på å diskutere om klapping er passende, har vi helt mistet fokuset.

Som professor i kognitiv nevrovitenskap på UiO Bruno Laeng understreker, er klapping en form for ros og anerkjennelse.

Av alt, mener vi virkelig at klapping etter forelesninger er den store trusselen mot akademia?

og jeg mener vi må akseptere at det vil endre en tidligere elitistisk institusjon som universitetene har vært. Misforstå meg rett, det er

Vi trenger bekreftelse, og vi støtter hverandre mer når det finnes en kultur for det. Å kunne rose gir også rom for kritikk. Universitetet

er et rom for utveksling, nysgjerrighet og entusiasme, og klapping bryter ikke med akademisk alvor. Det minner oss om at læring også er en sosial og menneskelig opplevelse. Forelesere er ikke maskiner som spytter ut Powerpoint-slides, de investerer energi og formidlingsglede i undervisningen. En giftig studentkultur uten anerkjennelse tjener ingen, verken studenter eller professorer.

Så: Skal vi heller bruke energien på pensum, undervisningens innhold og diskusjoner om hva utdanning faktisk skal være? Absolutt. Kalle oss studenter og professorer fremfor lærer og elev? Hundre prosent. Men skal vi kverulere over høflige studenter som klapper etter en god forelesning? Nei, det er patetisk, Heyerdahl. Om forelesningen ikke slo an, kan du alltså klappe litt svakere.

debatt@universitas.no

Kampen for et verdig studentliv

Trang økonomi tvinger studenter til billig mat og lange arbeidsdager, men økt studiestøtte kan gi rom for både verdighet og studiefokus.

Studiestøtte

Sigve Ness, leder i Norsk Studentorganisasjon

Forestill deg at du er på dag 17 med pasta med pesto til middag. Du er lei av å jobbe i en deltidsstilling på butikken for å få økonomien til å gå rundt. Livet ditt går i ett, du studerer, drar på jobb, og forteller vennene dine: «Visste du forresten at vi har to for én på energidrikker denne uken?»

Fra spøk til alvor, det er helt ubegripelig for hvor trang økonomien er for øyeblikket. Den øko-

nomiske situasjonen vi står i nå, kunne derimot vært verre om ikke Norsk studentorganisasjon (NSO) hadde jobbet for at studiestøtta skal knyttes til lønnsutviklinga i samfunnet. Vi i NSO krever at den skal økes fra dagens 1,28 til 1,5. Dette vil gi oss ca. 2500 kroner mer i måneden.

Mange av oss studenter går gjennom samme dansen hver måned, om og om igjen. Vi betaler

husleia, strømmen og månedskort på Ruter. Det lille som er igjen skal liksom strekke til næringsrik og ikke-ultraprosessert mat.

Men det går ikke rundt, særlig når ingrediensene til fredagstaco-

at alt har blitt så mye dyrere heller, vi må ut med mer enn foreldrene våre i både husleie og i strøm.

Hus, ly og varme har av naturlige årsaker forrang over maten vi spiser. Derfor blir det ofte billig skvip som First Price-pasta og peanøtt-pesto. Vi drømmer alle om et måltid som dekker kostholdsrådene, mer enn bare én gang i måneden. Det blir helt

Vi har rett til et liv hvor vi ikke trenger å bekymre oss for hver eneste krone vi bruker på mat

en koster like mye som strømregninga kostet i juli. Det hjelper ikke

umulig med mindre vi får hjelp av mamma og pappa, eller med min-

dre vi jobber så mange timer på deltidsjobben at vi bare kan glemme å dra på forelesning i AST1010.

Vi må ikke bare akseptere denne situasjonen. Vi har rett til et liv hvor vi ikke trenger å bekymre oss for hver eneste krone vi bruker på mat. Noe så grunnleggende som mat – som skal være en kilde til glede og god helse – blir i stedet en kilde til stress og bekymring. Vi som studenter fortjener en økonomisk trygghet som lar oss fokusere på studiene våre, på våre drømmer og fremtiden vi ønsker å skape.

Derfor er det så viktig at vi står sammen for en økt studiestøtte. Fordi vi fortjener å bli verdsatt, både på tallerkenen og i livet vårt.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Shilan Sari

KUPP: Billigsalg på hvite bokser og whippet-hunder under Black Week.

Ukas sitat:

Alle blir jo født gretne, og det er tilgivelig, of course. Problemet er bare at noen forblir sånn!

En tilfeldig pessimist

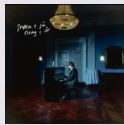
Anmelderredaktør: **Julia Bueso**
juliakbueso@gmail.com 482 46 820

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Kurt Nilsen – «Lov å ønske»
Ikke på høyde med «Himmel på jord», men Kurt Nilsen skaper julestemning med sin første egenskrevne julesang.

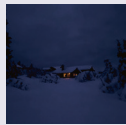

Regnvær – «Snøen e så tung i år»
En varmende, og litt sørgmodig julesang fra Bodø-bandet.

Universitas advarer

Emma Steinbakken – «Deilig er jorden»
Emma Steinbakken tar for hardt i, og det som skal være rørende blir overdrevet og gåshuden uteblir.

Ramon – «Ingenting er magisk»
Ingenting er magisk, ikke denne sangen heller.

Serie:

Dette er animert anarki

Andre sesong av *Hellerudsvingen* er mindre kåt, meir ujamn og framleis noko av det beste NRK har sleppt gjennom sensdeskjemaet.

Hellerudsvingen

Kva: Hellerudsvingen
Sjanger: Humor
Kven: NRK TV

NRK har ikkje alltid framstått som ein institusjon som skjønar kva som går føre seg i hovuda hos dei unge med Tiktok-hjerne, åtte ulike strøymetenester og eit kronisk behov for dopamin.

Derfor var første sesong av *Hellerudsvingen* eit lite sjokk. Plutsleg verka det som om statskanalen hadde innsett at det mest effektive grepet for å trekke sjåarar kan vere å gi nokre skikkeleg rare folk ein bunke penger og gå ut av rommet.

At serien no har fått ein andre sesong, tyder på at ingen har angra.

Erlend Mørch og Steinar Klouman Hallert har fått halde fram i same modus, med same grunnpremiss. Tre gutar på ungdomsskulen, som bur i ein alternativ versjon av Oslo der alt kan skje, og ein styggpen animasjonsstil som liknar den i *Terkel i knipe* og *South Park*.

Det finst få, om nokon, norske seriar som kjennest så umiddelbart gjenkjennelege, og samstundes fullstendig ute av kontroll som *Hellerudsvingen*. I sesong to går serien endå meir inn i det særnorske, blant anna ved å introdusere Marius Borg Høiby og karakterar frå Flåklypa.

I første episode let dei verda kollapse av Tesla-botar og automatisering, ein variant av samtidas KI-panikk. Ein kjenner att overskriftane, men dei er filtrerte gjennom eit tenåringblikk som har sett for mykje Youtube og for lite Dagsnytt 18.

At serien er god til å plukke opp aktuelle namn og saker, betyr likevel ikkje at alle gjentakingar er velkomne.

Elon Musk, som allereie var tungt til stades i første sesong, dukkar opp igjen i opningsepisoden, som ein slags heilag Gud i Hellerud-universet. Det får meg til å lure på om skaparane lir av ein form for kreativt Stockholm-syndrom. Er verdas rikaste mann verkeleg den einaste figuren som kan symbolisere tech, makt og storleiksvanvidd?

Endå meir overraskande er det at sesong to har mindre fokus på sex enn forgjengaren. Der første sesong verka nærast kronisk kåt, med puling, kroppspress og hormonkaos som gjennomgåande bakteppe, er den nye sesongen (bitte)litt meir nøktern på den fronten.

Eit godt døme er episode tre, «DJ Sovevoldtekt». Med den tittelen skulle ein tru dette blei seriens mest seksuelt overskridande punkt, men her er det faktisk null sex. Eg må innrømme at eg nesten saknar ei sexscene, gjerne mellom DJ-en og Steinar, som blir DJ Sovevoldtekt sin nye bestevenn. I staden får vi ein ekkel operasjon som endar i at Steinar og DJ-en blir ein tomannshovud-Shrek-aktig figur. Eg sitt og lurar på om DJ Sovevoldtekt eigentleg er meint som

ein slags mini-Mr. Pimp Lotion.

Personleg synest eg scenen var skikkelig ekkel (såpass at eg måtte sjå bort frå skjermen ei stund), men samtidig er den kjempemorosam, nettopp fordi den er så uføresieleg. Det viser korleis ein aldri heilt veit kva ein har i vente når ein set seg ned for å sjå *Hellerudsvingen*. Og det er ein stor del av sjarmen til serien.

Det finst også små, nesten bortgøymde høgdepunkt, som Vipps-ran på T-banen, garantert på linje 3 til Mortensrud. Det er i slike scenar at serien kjennest verkleg som Oslo, og ikkje ein ungdomsserie satt i eit tilfeldig univers, og som prøver å vere edgy.

Hellerudsvingen sesong to er kanskje litt mindre kåt og litt meir ujamn enn første-sesongen, men han er framleis ein av dei mest eigenrådige og mest underhaldande seriane NRK har laga på lenge. Hadde eg vore leiar i statskanalen, ville eg late Mørch og Klouman Hallert få halde fram med å bruke skattepengane til kva enn som skulle falle dei inn.

Olivia Malgorzata Szlage
anmeldelser@universitas.no

Bok:

Reelens bokligggjøring

Mens generasjon prestasjon søker ly i skjermtidens tåkeheim, lanserer forlaget Skrot boksingler. Er det et forsøk på å analogisere *reelen*?

STORK 1–3

Hva: Boksingler
Forlag: SKROT Forlag
Hvem: Isir Eline Braathen, Algot Jennhag og Emma Kjær Madsen

Influenserne, reklamebyråene, mediehusene og alt i mellom har tatt i bruk *reel*-formatet for å møte våre knekte nakker, der de henger over hver sin *feed*. Det er over og ut med langdryg underholdning – ja, takk til kortformat og oppsummeringer! Og hvis spillefilmens litterære bror er romanen, er *reelens* fysiske søster boksingelen.

Det skandinaviske skrivekollektivet og forlaget Skrot er ifølge deres eget manifest et «prøverom for stemmer i tilblivelse». Skrot har nylig lansert et boksingel-prosjekt, med tre håndlagde boksingler i CD-størrelse og på tolv sider hver. *Stork 1* er av norske Isir Eline Braathen, *Stork 2* av svenske Algot Jennhag og *Stork 3* av danske Emma Kjær Madsen. Boksingelene er henholdsvis et

langdikt, en ekfrase og et prosadikt.

Stork 1, eller «Dagdrøm» som diktet heter, følger et ugripelig jeg eksisterende «i røyken / rundt bålet, i en dagdrøm». Diktet virker å skildre det usagte oss mennesker i mellom, med et språk som danser rundt et bål av bilder og metaforer. Noen steder brytes språket og gir diktet en deilig drivkraft: «Men faen! Saksa er så myk, / som en slitt sol, river oss / til falmende bruddstykker».

Stork 3 inneholder syv små dikt. En tematisk gjenganger virker å være den ugne følelsen av mulig, men likevel umulig, kjærlighet. Av de syv diktene er det særlig åpningen av diktet «Fiksering» som ærlig får frem et savn etterfulgt av tomhet: «De kastede din aske på vandene / så mange blomster har jeg kastet / i havet, i bække, i små strømme». Men både *Stork 1* og 3, med sine lange setninger og få holdepunkter, er vanskelige å gripe. De er pene og reflekterende, men innholdet svever høyt over meg. Det tilbyr meg ikke mye å sette tenna i.

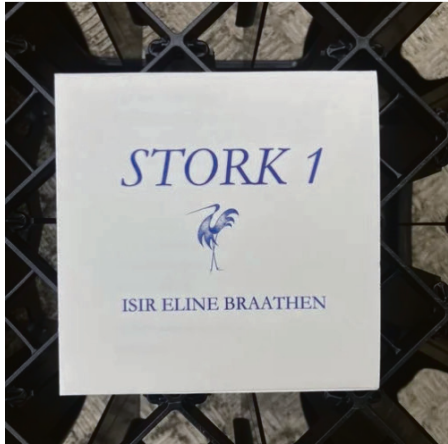
Boksingelen som format har vært å finne siden Flamme Forlag lanserte sin serie i 2008, hvor alt fra fortellinger og dikt, til essays og minneord helt uforpliktende kan leses og fordøyes i ett sitt. Men hvorfor er det akkurat boksingler Skrot lanserer? Det kunne jo like så godt hett mikrobok, helårs-

julehefte, eller bare helårshefte, bokminiatyr, prosa- eller poesi-pamflett, skillingsvers eller CD-innstikk uten CD.

Det dukker opp flere og flere slike nyoppstartede, korte, fysiske hefter. Kanskje springer dette ut av det samme savnet som Anders Danielsen Lies karakter i *Verdens verste menneske* gir uttrykk for på dødsleiet: lengselen etter fysiske kulturobjekter.

Det sensoriske er nemlig viktig. Ingen ønsker å være en sofagris som kun legger igjen spor i en digital innholdsfeed. Vi vil forankre oss selv i verden ved å etterlate våre fettete fingeravtrykk i alskens trykte tidsskrifter. Skrot uttrykker et slikt ønske som et hefte med lyrikk. Et raskt inntrykk, som like raskt kan legges vekk og glemmes om innholdet ikke utfordrer oss.

Og det er her problemet mitt med *Stork* ligger. Etter flere lesninger av de tre singlene sitter jeg igjen med en følelse av at innholdet ikke har nok *punch* eller tolkningsrom til å stå alene som en singel. *Stork 2* blir beskrevet som både en ekfrase, dikt om et kunstverk, men også som en parafrase av den svenske poeten Karin Boye sitt dikt «Moln». Det skiller seg fra *Stork 1* og *Stork 3* med større slagkraft og spennende bruk av språk: «utbrast MIGHTY! pekade fingret up i fjärren / SE dessa höger av moln kastade över varandra». I tillegg liker jeg ideen

om en enkeltstående ekfrase frigjort fra en diktsamling.

Men *Stork 1* og 2 skliressverre vekk fra meg (som innholdet i en *reel*...) med en gang jeg har lagt singelen tilbake i sitt pappcover. Hvis Skrot skal fortsette med *Stork* – noe jeg håper de gjør – må forfatterne, eller redaksjonen bak, anerkjenne hva formatet gjør med leseropplevelsen av innholdet, og bevise for oss lesere hvorfor akkurat deres tekster skal være boksingler.

Freyja Eikrem Ims
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Spytt på den

I en by der biler stadig oftere tror de er fotgjengere, fotgjengerfelt eller kjørende mot deg i sykkelfeltet, er min anbefaling enkel: Spytt på den. Ja, taxier som bruker hele gaten som sin egen og forventer at du føyer deg etter deres ønsker mens de fortrenger både folk og fornuft. Neste gang du møter en slik identitetsforvirra taxi parkert i midten av et

Hvem: Fotgjengere
Hva: Oslos forvirra taxibande
Hvorfor: Maktspill

Oscar Alexander Undahl, journalist i Universitas

Vekas åtvaring

Nei, du er ikkje han skalla i *Hot Ones*

Du sit der, det er kveld, og du har fått tak i *Da Bomb* eller ein annan saus som lovar helvete på jord. Du tenkjer: «Det er sikkert ikkje så ille». La meg vere tydeleg: Du tåler det ikkje. Og du har ein kalender. Og eksamen dagen etter... Først kjem flammene. Deretter tårene. Men det er ingenting mot det som ventar dagen etter. Du vaknar i svette. Magen lagar lydar som høyrest ut som eit gammalt modem. Dei neste 24

timane blir ein dans mellom dass og desperasjon. Så høyr her: Dette er ikkje «litt spicy». Dette er ei livsvalsprøve med etterverknader. Spar det til helga. Eller aldri. Berre *ikkje* før eksamen.

Kven: Folk med overmot
Kva: Utruleg sterk saus
Kvifor: Eksamen i morgen

Nils Jakob Bakke Nydal, journalist i Universitas

Konsert:

Godt, men kort av Honningbarna

Publikum var fulle av forventninger da Honningbarna inntok et utsolgt Rockefeller, og endelig skulle spille sanger fra det kritikerroste albumet *Soft Spot*.

Honningbarna-konsert

Hvem: Honningbarna
Sjanger: Pønkrock

Syv minutter over angitt starttid, ble energien endelig sluppet løs. Konserten begynte med monologen «Alt går over, noe varer», før bassriffet i «Schäfer» traff oss som en murvegg. Øyeblikkelig kjente vi takten i sangen som gynning i gulvet. Nesten like fort var vi en jungel, en tåke av svette.

Honningbarna har holdt koken siden 2010 og gitt ut syv album. De har vunnet Spellemannspriser og spilt utallige konserter opp og ned kysten, både i inn- og utland. Bandet fra Sørlandet har en ekstensiv katalog med slagere, både figurativt og bokstavelig talt: Noen sanger, som «MP5», treffer deg som et slag.

Det er en grunn til at Honningbarna kalles for Norges beste liveband. De leverte ellevill energi, der de crowdsurfet og stagedivet. Den musikalske framføringen var solid, lysshowet var magisk og de traff røykmaskinbruken på spikeren. Publikum var i ekstase! Det var flere crowdsurfere enn jeg har fingre, og overalt rundt meg var det breie glis, meg selv inkludert.

«Blod, svette, tårer», fikk jeg notert meg i den lille notisboken jeg hadde kjøpt for anmeldelsen. Jeg fikk kjenne ordtakene «sild i tønne» på kroppen, der jeg sto helt framme ved scenen. Det var en kamp å få notisboken opp av lomma mi, da jeg hadde mistet kontroll over kroppen. Først strittet jeg i mot trykket, men jeg innså raskt at det beste bare var å gi etter. Jeg hoppet, falt, gynget og ble skjøvet fra side til side, sammen med resten. Det var en deilig følelse. Vi var blitt én masse, som sammen nøyte det fremste av pønkrock Norge har å by på.

Da vokalist Edvard Valberg tok fram celloen, visste publikum hva som skulle skje. Den «rolige» starten på «Fri Palestina» er et velkomment avbrekk, og det er prisverdig at et band kan stå for noe. Sangen ble utgitt i 2011, så det er ikke slik at de har hoppet på en politisk korrekt bølge – de har ropt fritt Palestina i over et tiår.

Det er lov å være drittsekk! I en moshpit, altså. Du har lov å dytte, du har lov å være litt hardhendt. Rop i trynet til din neste, for faen! Honningbarna er synonymt med moshpit, men dessverre var det litt manglende på denne

konserten. Kanskje det var crowden, kanskje det var lokalet. I tillegg druknet vokalisten trist nok i resten av det dundrende bråket av bass og trommer. Jeg skulle gjerne hørt mer av Valbergs sure, sinte, stemme under for eksempel «Heute ist mein tag». Heldigvis bedret det seg i løpet av konserten, og publikum kunne uansett tekstene på sangene utenat.

Etter en kort time takket bandet for seg, for tredje gang. Publikum har fått bandet tilbake på scenen igjen to ganger, men nå skjønte alle at det var over. Men vi var sultne etter mer! Både flere sanger generelt, men spesielt egne favoritter. En i publikum nevnte at kanskje

Honningbarna begynner å eldes, at det blir for mye å skulle spille så intenst, så lenge, på Norgesturnéen de tross alt er på. For hvis man skulle kritisere noe fra denne konserten, så vil det være at den var for kort.

Til tross for at det var en kort konsert, leverte Honningbarna livsbejaende, fantastisk, sint, kaotisk og helbredende energi. Jeg Storkoste meg, selv om jeg gjerne skulle hatt en halvtime mer med fenomenal pønkrock. Forhåpentlig vil neste konsert føles mer som «Festen som aldri stopper».

Johannes Lundvoll
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 49 & 50

8/12 Lily Allens bekjennelser

Har du også hørt pinlig mye på Lily Allens sensasjonelle album *West End Girl*? I oktober slapp popartisten dette albumet hvor hun ufiltert forteller om skilsmissen fra sin skuespiller-eksmann – til så god respons at vinteren vi befinner oss i kan beskrives som en «West End Girl Winter». Allen selv har betegnet albumet som autofiksjon, men litteraturprofessor Janne Stigen Drangsholt mener det er mer enn som så. I dette foredraget vil hun sammenligne Allen med forfattere som Mary Shelley, Virginia Woolf, Sigrid Undset, Sylvia Plath og popartisten Taylor Swift – og si oss hva de har til felles.

Hvor: Litteraturhuset
Når: Mandag 8. desember kl 19 og 20.30

9/12 Utdeling av Rethinking-prisen

Er du ute på andre siden av eksamenståka? Frykt ikke, det finnes mange muligheter for faglig påfyll. Rethinking Economics Norge deler for første gang ut Rethinking-prisen, og utdelingen skjer på Kulturhuset. Programmet byr på både foredrag av økonomen som har vunnet årets pris og en faglig samtale, etterfulgt av julepilsing! Årets vinner, Ingrid Harvold Kvangraven, jobber for å avkolonisere økonomifaget, og vil snakke om hvordan faget fortsatt preges av skjeve maktforhold og historiske koloniale strukturer. Synes du dette høres spennende ut, er arrangementet heldigvis helt gratis!

Hvor: Kulturhuset i Oslo
Når: Tirsdag 9. desember kl 18

RETHINKING-PRISEN 2025

Ingrid Harvold Kvangraven

13/12 Eyes Wide Shut – Jul på Cinemateket

Stanley Kubricks siste, og ifølge han selv, aller beste film, vises stadig før jul på Oslos kinoer. Nicole Kidman og Tom Cruise spiller William og Alice – et suksessfullt, monogamt par som plutselig får ekteskapet sitt satt på prøve – like før jul. Alice betror mannen sin med en seksuell fantasi som involverer en annen mann. Det skaper en følelsesmessig, intellektuell og seksuell floke i Williams forhold til seg selv. Med et stemningsfullt bakteppe av juleforberedelser følger vi Williams ferd inn i eksperimentelt undergrunnsmiljø. Hvordan det hele går kan du finne ut på storskjermen for kun 100 kr på Cinemateket.

Hvor: Cinemateket
Når: Lørdag 13. desember kl 18.00

Væpnet revolusjon nå!

I helgen ble en klimaavtale underskrevet på klimatoppmøtet COP30 i Brasil. Avtalen inneholder ingen-ting konkret om utfasning av olje, kull og gass, til stor glede for de utallige lobbyis-tenene fra fossilindustrien som deltok på møtet.

Miljøaktivistene er som vanlig skuffet: På spørsmål om hva hun tror klimaav-talen vil føre til, svarer kli-maaktivist Grete Tunfisk «Piss og dritt», og andre ak-tivister rundt henne, noen ikledd finnlandshetter, nik-ker seg enig.

– Vi hadde i det minste håpet at væpnet revolusjon ble nevnt i avtaleteksten, men det eneste kriminelle her er oljeindustrien, fortset-ter Tunfisk mens hun fikler med en slitt, hjemmelaget plakat.

Da møtet nærmer seg slutten begynner det å bren-ne på konferansesenteret. Vi får huket tak i en politi-mann, som dessverre virker mer forvirret enn oss.

– Jeg vet ikke hvem som startet brannen, men hele konferansen kan brenne i helvete, sier han og under-streker at han ikke er kli-maaktivist, bare en forvirret politimann som trodde han deltok på en politikonfe-ranse.

– Jeg tror ikke på klima, roper han og løper fra oss.

Plutselig får vi et glimt av en velkjent plakat rett før den slukes av flammene. Vi ser vårt snitt til å stikke hjemover, da det kan virke som om den væpnede revo-lusjonen er i gang.

Av Harrytass

Ukas studentvin

SURE PÆRER MED ALKOHOL: Ukas vin er en drue-blandingshvitvin fra sørlige Frankrike. En sånn vin man får i karaffel på bordet eller som koster 30 kroner på matbutikken. Panelet lukter pæregodteri og smaker den eplebrusen man fikk som liten når de voksne skul-le drikke champagne, barnlige som vi er. Vinen er gan-ske skarp mot tungen, og får munnen til å snurpe seg sammen. Det er altså en snurpevin. En panelist mener vinen passer bra til en «sjømatspiknik», hva nå enn det er, men resten av panelet er ikke særlig overbevist. Jo-visst hadde den blitt trukket opp på en skikkelig hjem-mefest, men så er vi ikke 14 år heller. Med den sure vinden og den råe kulda som har begynt å herje rundt i gatene er det ikke en snurpete og skarp hvitvin som får dette pane-let til å male (som en katt).

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Dom. Tariquet Classic 2024
Pris: 139,90 kroner
Land: Frankrike, Côtes de Gascogne
Alkohol: 10,5 prosent

Freyja Eikrem Ims, vinanmelder i Universitas

Vi spør

av Louis-Lars

A Nightmare Before Christmas

Julen er over oss, og julegavetips mottas med glede av studenter med tynn lom-mebok. Jeg har sett meg lei på at alle influensere og kjendiser kan gi de flottes-te klær og bagger fra Louis Vuitton og andre luksusmerker til sine barn. Siden jeg ikke har noen influensere eller kjendiser i nærmeste slekt, må vi ta saken i egne hender. Det er et stort problem blant studenter at økonomien ikke er god nok til å kunne unne seg velfortjent luksus etter leverte eksamener. Vi-spør-redaksjonen tok kontakt med Louis Vuitton for å høre om noe kunne fikses.

– Hei! Da var det endelig Black Week, og jeg lurer på om dere har heftig rabatt på en Louis Vuitton-bag hos dere?

– Du, vi har faktisk ingen Black Week-tilbud hos oss.

– Så Louis Vuitton er ikke for oss med studentkalenderen, nei. Ok, men hvilken Louis-bag vil du anbe-fale noen som har studentbudsjett?

– Skal vi se... har du noe bud-sjett du kan jobbe med?

– I måneden får vi 11.000 i stu-dentstøtte og sitter kanskje igjen med 1000 kr etter alle regninger er betalt, kan det gå?

– Det er ganske begrenset, det billigste på nettsiden er rundt 500 euro...

– Syns du studiestøtten bør økes så vi studenter også kan ha råd til Louis Vuitton?

– Ja, det syns jeg absolutt.

– Men i mellomtiden må vi bare

nøye oss med stusslige merker som Zara og sånn?

– Eh... ja.

– Men inne på Zara er det så mange folk og de roper rare ting på anlegget jeg ikke forstår hele tiden, Louis Vuitton er mer eksklusivt med sånne kule køer og sånn.

– Ja, Louis Vuitton er mer eks-klusivt enn Zara.

– Er det kun kjendiser som får lov å handle oss dere, eller kan også vanlige folk som meg handle der?

– Nei nei.

– Den køen deres minner litt om køer på nattklubber, må man sjekke legg for å komme inn i butikken?

– Nei, hvis du ikke booker tid kan du måtte stå i kø.

– Men kan det være at jeg er for full for å komme inn?

– Haha, nei det... Vil du at jeg skal sjekke opp litt og så kontakte deg igjen om jeg finner noe?

– Ja, men det er så langt til Karl Johan fra der jeg bor. Har dere tenkt å kanskje sette opp en butikk i Lil-lestrøm i nærmeste fremtid?

– Det kan godt hende det kom-mer i fremtiden, men ingen planer om det nei.

– Jeg studerer på Universitetet i Oslo, kanskje dere kan sette opp en butikk inne på campus der?

– Ja, det hadde vært noe det.

– Har du vurdert stillingen din som luksusmerkenes Lamine Yamal?

– Eh... jeg vet ikke helt hva jeg skal svare på det. Jeg vet bare at jeg har ikke råd til noe Louis Vuitton.

– Så ikke en gang dere som jobber på Louis Vuitton har råd til Louis Vuitton?

– Eh... nei...

– Da er vi i samme båt, vi snål-last!

KVISS-CORBIN

1. Viaplaygruppen har nå kjøpt en nordisk TV-distributør. Hvilken er det snakk om?
2. Sisse Marie Welling ble nylig valgt til borger-mester i København, men hva er spesielt med utnevnelsen?
3. Sant eller usant? Norge har et parlamentarisk system.
4. Hvem er formelt ansvarlig for å utnevne stats-råder i Norge?
5. Hvilket land er verdens eldste fungerende demokrati?
6. Hva står forkortelsen «BNP» for?
7. Hva betyr «etterspørsel» i økonomisk for-stand?
8. Hvem regnes som psykoanalysens grunnleg-ger?
9. Hvem beskrev først klassisk betingning ved hjelp av eksperimenter på hunder?

10. Hvilken psykolog introduserte behovspyra-miden?
11. Hva er forskjellen mellom RAM og ROM?
12. Hvilket grunnstoff har det kjemiske symbo-let «Na»?
13. Hvor mange kromosomer har vanligvis et menneske?
14. I hvilket århundre falt Vestromerriket?
15. Hvilken hendelse regnes som den utløsende årsaken til første verdenskrig?
16. Hva kalles gjerne tredimensjonale figurer i kunstverdenen?
17. Hvilket årstall er det snakk om? Det var den siste nyttårsfeiringen med lovlige raketter, det er regjeringsskise i Italia, en krise på Gaza og finanskrise i verden, Silvio Berlusconi blir italiensk statsminister, Norge vinner håndball-EM for kvinner, Guns n' Roses gir ut «Chinese Democracy», Emma Tallulah

Behn blir født og Mount Everestbestigeren Edmund Hillary dør.

18. Nord-London-derbyet mellom Arsenal og Tottenham gikk av stabelen i helgen som var. Hva ble resultatet?

19. Før siste eliteserierunde er det klart hvem som havner på de tre siste plasseringene. Hvilke lag er det snakk om?

20. Verdenscupen i skihopping sesongstarten i helgen som var, men hvor?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamy-dia, og tar livet med ro. Det vises.

- 5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dess-verre stopper det der.

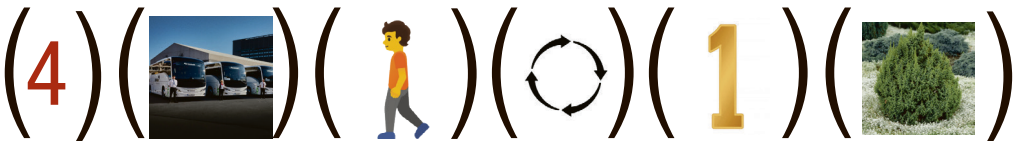
- 10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

- 15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Allente. 2. Hun blir den første borgermesteren som ikke er fra det sosialdemokra-tiske partiet på over 100 år. 3. Sant. 4. Kongen. 5. Island (Althinget, fra år 930). 6. Brutonasjonaleprodukt. 7. Mengden varer/tjenester forbrukerne er villige til å kjøpe til en gitt pris. 8. Sigmund Freud. 9. Ivan Pavlov. 10. Abraham Maslow. 11. RAM er midler-tidlig minne mens ROM er permanent lagring. 12. Naturnum. 13. 46. 14. 400-tallet (476 e.v.t.). 15. Attentatet på erkeherztug Franz Ferdinand i 1914. 16. Skulpturer. 17. 2008. 18. Arsenal vant 4-1. 19. Høgesund, Strømgsdøset og Bryne. 20. Lillehammer.

Rebus

av Plænken

HINT: Hjulene på bussen de går rundt og rundt. Send løsning universitasdesk@gmail.com
FORRIGE LØSNING: «Frigjør filene» Det klarte Immunitas.